

jamk.fi

Sijoitusneuvonta pankeissa

Henna-Maria Heinämäki

Opinnäytetyö
Syyskuu 2019
Liiketalouden ala
Tradenomi (AMK), liiketalouden tutkinto-ohjelma

Jyväskylän ammattikorkeakoulu
JAMK University of Applied Sciences

Tekijä(t) Heinämäki, Henna-Maria	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Syyskuu 2019
	Sivumäärä 50	Julkaisun kieli Suomi
		Verkkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Sijoitusneuvonta pankeissa		
Tutkinto-ohjelma Liiketalouden tutkinto-ohjelma		
Työn ohjaaja(t) Ari Karsikas		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Tutkimuksen tavoite oli selvittää, millaista sijoitusneuvontaa aloitteleva piensijoittaja saa lähialueen pankeista. Tutkimus koski pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa, muut sijoituspalveluyritykset jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle. Tutkimuksesta jätettiin pois myös säästäminen.</p> <p>Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisesti. Aineistonkeruumenetelmänä oli teemahaastattelu. Tutkija meni asiakkaana tutkimuksen kohteena oleviin pankkeihin ja vastaanotti sijoitusneuvontaa oikeassa asiakastapaamisessa. Pankkien sijoitusneuvojille kerrottiin, että oikean tarpeen lisäksi haetaan tietoa myös tutkimusta varten. Sijoitusneuvontaa haettiin viidestä pankista, joita olivat Danske Bank, POP Pankki, Nordea, Säästöpankki ja Handelsbanken. Tutkimuksen aineisto koostui haastattelijan muistiinpanoista sekä sijoitusneuvojan antamista dokumenteista. Kerätty aineisto analysoitiin sisällönanalyysin menetelmällä.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että sama asiakas saa eri pankeista samanlaisia vinkkejä sijoittamiseen ja samankaltaiset sijoitusehdotukset. Itse sijoitusneuvontaprosessi oli myös hyvin samanlainen pankkien kesken. Kaikkien pankkien sijoitusneuvojat selvittivät asiakkaan laissa määrätyt taustatiedot ja sijoittamisen kannalta oleelliset tiedot tavoitteista ja riskinkantokyvystä. Taustatietojen ja tavoitteiden perusteella kaikki sijoitusneuvojat suosittelivat kuukausittaista sijoittamista pankin omaan rahastoon. Suurin osa ehdotuksista sisälsi 50 prosentin osakepainon sijoitussalkussa. Toinen 50 prosenttia koostui korkosijoituksista. Kaikilla paitsi yhdellä rahastolla oli sama riskiluokka.</p> <p>Analyysissä tultiin siihen tulokseen, että kaikki sijoitusehdotukset olivat sopivia aloittelevalle sijoittajalle.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Sijoittaminen, sijoitusneuvonta, pankki, sijoitusneuvoja, sijoitusehdotus		
Muut tiedot		

Author(s) Heinämäki, Henna-Maria	Type of publication Bachelor's thesis	Date September 2019
	Number of pages 50	Language of publication: Finnish
		Permission for web publication: x
Title of publication Investment advice in banks		
Degree programme Business Administration		
Supervisor(s) Karsikas, Ari		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>The aim of the research was to find out what kind of investment advice a beginner private investor gets from local banks. Other investment service companies as well as saving were excluded from the study.</p> <p>The research was qualitative. The data was collected with themed interviews. The researcher visited the banks as a customer to get investment advice. The investment advisors were told that in addition to the actual need, data was collected for a research. Investment advice was got from five different banks which were Danske Bank, Nordea, POP Pankki, Säästöpankki and Handelsbanken. The collected data was analyzed by using content analysis.</p> <p>The research revealed that the same customer gets quite similar advice from different banks. The investment suggestions were also almost similar. The process of investment advice itself followed a rather similar procedure in the different banks. The investment advisors found out the basic information of the customer required by the law, the essential objectives regarding investing and risk tolerance. Based on the basic information and the objectives, all the investment advisors suggested monthly investing in the fund of the bank. Most of the funds had a share emphasis of 50 percent. The other 50 percent was formed of fixed income investments. All the funds but one had the same risk category.</p> <p>The analysis concluded that all the investment suggestions were suitable for a beginner investor.</p>		
Keywords (subjects) Investing, investment advisor, bank, investment advice, investment suggestion		
Miscellaneous		

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Tutkimusasetelma	4
2.1	Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset	4
2.2	Tutkimusmenetelmät	5
3	Sijoittaminen	9
3.1	Sijoittamisen periaatteet.....	9
3.2	Sijoittamisen teoriaa.....	11
3.3	Sijoituskohteet.....	13
3.4	Sijoittajan verotus.....	16
3.5	Lainsäädäntö ja asetukset	17
3.6	Tutkimuksen kohteena olevat pankit.....	19
4	Sijoitusneuvonta	21
5	Tutkimustulokset	23
5.1	Danske Bank	24
5.2	POP Pankki.....	25
5.3	Nordea	26
5.4	Säästöpankki.....	28
5.5	Handelsbanken	29
6	Johtopäätökset	30
6.1	Sijoitusneuvonnan vertailu.....	30
6.2	Sijoitusehdotusten vertailu	32
6.3	Yhteenveto	35
7	Pohdinta	35
	Lähteet	38

Liitteet	40
Liite 1. Danske Bank	40
Liite 2. Danske Bankin avaintietoesite	41
Liite 3. Nordean sijoitussuunnitelma	42
Liite 4. Handelsbankenin sijoittajan tarvekartoitus	48
Liite 5. Handelsbankenin sijoitusehdotus	50

Kuviot

Kuvio 1. Riskin seitsemän porrasta	15
Kuvio 2. Nordea Säästö 50 kasvu -rahaston painotus.....	27
Kuvio 3. Sijoitusehdotusten painotukset	32

Taulukot

Taulukko 1. Sijoitusehdotusten tuotto-odotukset ja kulut.....	33
---	----

1 Johdanto

Nykyään esimerkiksi digitalisaation myötä kuka tahansa voi helposti alkaa sijoittajaksi ja tehdä sijoituksia. Pankit ja muut sijoituspalveluyritykset tarjoavat sijoitusneuvontaa, ja sijoittamista voi tehdä esimerkiksi omassa verkkopankissa muutamalla klikkauksella. Netistä voi lukea sijoittamisesta ja tehdä sijoitusratkaisuja myös yleisten suositusten pohjalta. Sijoittamisen aloittaminen voi kuitenkin olla sen teknisestä helppoudesta huolimatta vaikeaa, jos itsellä ei ole mitään käytännön tietoa sijoittamisesta. Tällöin on hyvä käydä kysymässä neuvoa sijoitusneuvojalta. Helpoiten tämä onnistuu omassa pankissa.

Tässä työssä selvitetään, millaista sijoitusneuvontaa pankeista saa ja minkälaisia sijoitusehdotuksia sijoitusneuvojat antavat aloittelevalle piensijoittajalle. Tämä työ käsittelee puhtaasti vain sijoittamista piensijoittajan näkökulmasta. Säästäminen on jätetty tästä tutkimuksesta pois. Tämä aiheen rajaus perustuu tekijän omaan mielenkiintoon erityisesti sijoittamista kohtaan.

Tässä tutkimuksessa selvitetään pelkästään pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa. Tutkimuksessa ei käsitellä muiden sijoituspalveluyritysten tarjontaa. Tämä valinta tehtiin siksi, että (oma) pankki voi olla aloittelevalle sijoittajalle helpoin paikka hakea sijoitusneuvontaa ja tehdä sijoituksia.

2 Tutkimusasetelma

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen tutkimusongelma ja tavoite, johon pyritään pääsemään etsimällä vastaukset tutkimuskysymyksiin. Luvussa esitellään myös käytettävät menetelmät tutkimusongelman selvittämiseen ja perustellaan, miksi juuri näitä menetelmiä käytetään.

2.1 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Tutkimusongelma

Tutkimuksen aihe tiivistetään tutkimusongelmaksi. Tutkimusongelman määrittely kiteyttää opinnäytetyön tarkoituksen ja tavoitteet. Tutkimuksen tavoite on etsiä tutkimusongelmaan ratkaisu. (Kananen 2008, 51.) Tämän tutkimuksen tutkimusongelma on selvittää, minkälaista sijoitusneuvontaa ja sijoitusehdotuksia ei-ammattimainen sijoittaja saa pankeista.

Tutkimuskysymykset

Tutkimusongelma jakautuu tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksen empiirisessä osassa vastataan tutkimuskysymyksiin ja näin syntyy ratkaisu myös tutkimusongelmaan. (Kananen 2008, 51.) Tutkimuskysymyksiä ei voi kuitenkaan sellaisenaan esittää aineistonkeruuvaiheessa haastateltavalle. Tutkimuskysymykset ovat vain ohjaamassa tutkijan työtä.

Tässä tutkimuksessa tutkimuskysymyksiä ovat

- Minkälaista sijoitusneuvontaa pankeista saa ja onko sijoitusneuvonta yhte-neväistä pankkien kesken?
- Ovatko pankkien antamat sijoitusehdotukset samankaltaisia keskenään ja aloittelijalle sopivia?

- Ottavatko sijoitusneuvojat selvää asiakkaan taustoista lain määrämällä tavalla?

2.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusongelma ja tiedon määrä vaikuttavat menetelmien valintaan (Kananen 2008, 68). Tässä tutkimuksessa tutkimusote on kvalitatiivinen. Laadullisessa tutkimuksessa ei käytetä tilastollisia ja määrällisiä menetelmiä. Asioiden kuvailuun ei käytetä lukuja (kuten määrällisessä tutkimuksessa) vaan sanoja. Laadullinen tutkimus ei määrällisen tavoin pyri yleistykseen. Laadullinen tutkimus pyrkii ymmärtämään syvällisesti tutkittavaa ilmiötä ja selittämään sitä. Tarkoituksena on antaa mielekäs tulkinta. Laadullisessa tutkimuksessa analyysi ei ole tutkimuksen viimeinen vaihe vaan sitä tehdään tutkimusprosessin aikana. Analysointi ohjaa toimintaa ja tiedonkeruuta koko tutkimuksen ajan. Kun määrällinen tutkimus tutkii isompaa joukkoa tapauksia, laadullinen keskittyy yksittäisiin tapauksiin. Yhdestä tapauksesta pyritään saamaan paljon irti. Laadullinen tutkimus tutkii prosesseja, joita on lähes mahdotonta tutkia tilastollisin menetelmin. (Kananen 2008, 24–25.)

Tämän tutkimuksen osalta päädyttiin käyttämään laadullista tutkimusotetta, sillä tutkittava ilmiö ei ole muutettavissa numeroiksi. Lisäksi tutkimuksen otos eli tutkimusyksiköiden määrä tulee olemaan hyvin pieni johtuen mahdollisten tutkimusyksiköiden määrästä ylipäätään. Tässä tutkimuksessa on tarkoitus ymmärtää ja kuvailla tutkittavaa ilmiötä eli pankkien sijoitusneuvontaa. On tarkoitus saada hyvä kuva siitä, millaista sijoitusneuvontaa ja sijoitusehdotuksia pankeista saa. Saatua sijoitusneuvontaa ja -ehdotuksia verrataan pankkien kesken toisiinsa myös laadullisesti.

Aineistonkeruumenetelmät

Tutkimuksen tiedonkeruuvaiheessa määritellään, mitä tietoa tarvitaan, sen hankkimismenetelmä ja lähde, josta tieto saadaan. Käytettävä analyysimenetelmä määräytyy tiedon luonteen mukaan. Laadullisessa tutkimuksessa voidaan käyttää tiedonkeruumenetelmänä havainnointia, haastatteluja, dokumentteja, toimintatutkimusta sekä tapaustutkimusta. (Kananen 2008, 56–57.)

Tässä tutkimuksessa aineisto kerätään teemahaastattelujen avulla. Teemahaastattelu etenee keskustelun omaisesti ennalta määrättyjen teemojen mukaisesti. Teemahaastattelussa huomioidaan ihmisten tulkinnat ja annetaan tilaa vapaalle puheelle. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2006.) Teemahaastattelun kesto riippuu siitä, kuinka paljon haastateltava haluaa puhua eri teemoista. Käsiteltävät teemat pohjautuvat tutkimusongelmaan. Tässä tutkimuksessa teemoja ovat seuraavat:

- suositeltavat sijoituskohteet (tällä asiakasprofiililla)
- sijoittaminen käytännössä
- sijoitusten hoitaminen tulevaisuudessa.

Teemahaastattelussa haastatellaan pankkien sijoitusneuvoja ja se suoritetaan seuraavissa pankeissa:

- Nordea
- Handelsbanken
- POP Pankki (Keuruun Osuuspankki)
- Danske Bank
- Säästöpankki.

Teemahaastattelu valittiin pidettäväksi jokaisessa lähialueen pankissa, jotta tutkimusaineistosta tulisi mahdollisimman monipuolinen. Yksi pankki kieltäytyi yhteistyöstä.

Haastatteluiden lähtökohta on se, että tutkimuksen tekijä menee hakemaan sijoitusneuvontaa omana itsenään. Pankkien sijoitusneuvojille kerrotaan, että kyseessä on tutkimus oikean tarpeen lisäksi. Asiakkaan lähtökohdat ovat seuraavat:

- ei suurta varallisuutta
- kuukausittainen käyttövara pienehkö
- tavoitteena kerryttää rahallista omaisuutta ns. pahan päivän varalle
- ei aiempaa kokemusta sijoittamisesta.

Aineiston analyysimenetelmät

Tutkimuksessa analysoinnin tarkoitus on järjestää tietoa uudelleen kaiken tiedon takana olevan ilmiön näkemiseksi (Kananen 2008, 88). Tässä tutkimuksessa aineistoa analysoidaan sisällönanalyysin menetelmällä. Aineisto on valmiiksi teemoitettu haastattelujen luonteen takia. Aineistoa pyritään kuvaamaan tiiviisti. Pyrkimyksenä on tuottaa sanallinen ja selkeä kuvaus tutkitusta ilmiöstä. Sisällön analyysin vaiheita ovat aineiston redusointi (pelkistäminen), klusterointi ja abstrahointi. Klusteroinnissa aineisto käydään läpi eroavaisuuksien ja samanlaisuuksien osalta. Samaan aiheeseen liittyvät asiat ryhmitellään luokaksi. Abstrahointivaihe erottaa epäoleellisen tiedon oleellisesta. (Kananen 2008, 94.)

Tutkimuksen luotettavuus

Tieteellisen tutkimuksen täytyy olla objektiivinen. Laadullisen tutkimuksen objektiivisuus ei ole yksinkertaista, sillä tutkija valitsee käytettävät menetelmät, ja menetelmät vaikuttavat tutkimuksen lopputulokseen. Myös käytettävät käsitteet ja tutkimusasetelma riippuvat tutkijasta. Aineistolähtöisessä tutkimuksessa tutkijan ennakkoluulot ja uskomukset vaikuttavat. Subjektiiivisuuden tiedostaminen johtaa tutkimuksen objektiivisuuteen laadullisen tutkimuksen tapauksessa. (Kananen 2008, 121.)

Arvioitaessa tutkimuksen luotettavuutta käytetään termejä validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkitaan asioita, joita pitääkin tutkia. Validiteetti on hieman hankalasti sovellettavissa laadullisen tutkimuksen kohdalla johtuen aineiston tutkijakohtaisista tulkinnoista. Laadullisessa tutkimuksessa reliabiliteetti

ymmärretään niin, että tulkinta on samanlainen eri tulkitsijoiden välillä. Määrällistä tutkimusta pidetään yleensä objektiivisempänä, sillä tutkimusmenetelmät yleensä perustuvat numeraalisten tutkimustulosten saavuttamiselle. Laadullisen tutkimuksen lähtökohtien vuoksi osa validiteetin muodoista ei onnistu. (Kananen 2008, 121–124.) Tämän tutkimuksen luotettavuutta käsitellään lisää pohdintaosiossa.

Aiemmat tutkimukset

Aiheesta on tehty aiemmin opinnäytetöitä. Laurea-ammattikorkeakoulun Tommy Lindfors (2014) tutki sijoitusneuvonnan yhdenmukaisuutta suomalaisissa pankeissa. Tutkimuksen tavoite oli vastata kysymykseen ”Kuinka yhdenmukaisia suomalaisten pankkien antamat sijoitusneuvot ovat ja kuinka hyvin ne vastaavat asiakkaan riskin-sietokykyä?”. Lindfors toteutti tutkimuksen aineistonkeruun mystery shopping -menetelmällä. (Lindfors 2014.) Outi Meriläinen Metropolia Ammattikorkeakoulusta (2011) tutki pankkien sijoitusneuvontaa niin ikään haamuasioinnin avulla. Tutkimuksen tarkoitus oli tutkia pankkien sijoitusneuvontaa kuluttajille ja selvittää pankkien sijoitusehdotusten asiakaslähtöisyyttä sekä sijoitusneuvojen toiminnan ammattimaisuutta. (Meriläinen 2011.)

Opinnäytetyön rakenne

Tämä opinnäytetyö koostuu teoreettisesta viitekehyksestä sekä empiirisestä osuudesta. Teoreettisessa viitekehyksessä on kaksi päälukua, joissa on tietoa sijoittamisesta ja sijoitusneuvonnasta. Empiirinen osuus sisältää teemahaastattelujen tulokset, analysoinnin sekä johtopäätökset. Tulokset ovat tässä tutkimuksessa itse sijoitusneuvonta ja sijoitusehdotukset. Sijoitusneuvontaa ja -ehdotuksia vertaillaan pankkien kesken analysointivaiheessa. Työn lopussa on vielä pohdinta.

Opinnäytetyön keskeiset käsitteet

Tämän tutkimuksen keskeisin käsite ”sijoittaminen” tarkoittaa rahoitusinstrumenttien ostamista, pitämistä ja myymistä pyrkien saamaan tuottoa. Sijoittajat voivat saada sijoituspalvelu yrityksiltä ”sijoitusneuvontaa” sijoittamisesta sekä rahoitusväli-

neiden ostamisesta ja myymisestä. ”Sijoituspalveluyritys” on yritys, joka tarjoaa sijoituspalvelua ja/tai harjoittaa sijoitustoimintaa. Yrityksen päätoimiala on arvopapereiden ja yritysten omistus. ”Sijoitusrahasto” on arvopapereista (osakkeen todisteena oleva asiakirja) koostuva rahasto, jonka siihen sijoittaneet omistavat. ”Osake” tarkoittaa osuutta yhtiön osakepääomasta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 349–353.)

3 Sijoittaminen

Tässä luvussa käsitellään ensin sijoittamista yleisesti lähtien sijoittamisen aloittamisesta. Alaluvuissa esitellään sijoittamiseen liittyviä teorioita ja eri sijoituskohteita. Luvun lopussa kerrotaan vielä laista ja asetuksesta, jotka koskevat sijoituspalveluiden tarjoamista.

3.1 Sijoittamisen periaatteet

Kaiken sijoittamisen tulisi alkaa sijoitussuunnitelman tekemisestä. Andersonin ja Tuhkanen (2004) mukaan sijoittajan on tehtävä itselleen varallisuutta, tavoitteita, tuot-
toja, riskejä sekä toteutusta koskevia kysymyksiä ja mietittävä niihin vastaukset. Sijoitussuunnitelma sisältää sijoitustavoitteet, sijoitusajan pituuden, tuottotavoitteet sekä sijoituskohteet. Epäammattimaisen yksityishenkilön sijoitussuunnitelman pitäisi huomioida sijoittajan elämäntilanne ja varallisuuden nykytilanne. Suunnitelmasta pitäisi tulla esille myös riskit ja niiden hallinta. Sijoittamisesta saatujen varojen käyttökohteet vaikuttaa riskinkantokykyyn. (Anderson & Tuhkanen 2004, 16–17.)

Sijoittamisessa pitäisi aina lähteä sijoittajan kokonaistilanteesta sekä sijoituksen asemasta siinä. Kuten edellä mainittiin, sijoitussuunnitelma perustuu kokonaisanalyysiin sijoittajan varallisuudesta. Sijoitussuunnitelmaan merkitään varat, velat, nettovarallisuus sekä tulevaisuuden kassavirrat. Varoihin kuuluu muun muassa asunto, mökki

sekä mahdolliset talletukset ja aiemmat sijoitukset. Velkoja voivat olla erilaiset lainat. Nettovarallisuus saadaan vähentämällä varoista velat. Tulevaisuuden kassavirtoja voivat olla esimerkiksi säästöt, asunnon hankinta tai vaihto tai perinnön saaminen. Edellisten tietojen myöhemmät muutokset kirjataan suunnitelmaan. (Anderson & Tuhkanen 2004, 22.)

Sijoittajan tarpeet ja tavoitteet ovat erilaisia eri elämänvaiheissa. Eri-ikäiset hakevat sijoittamiselta erilaisia asioita. Nuoret perheelliset alkavat kasvattamaan varallisuuttaan lapsista syntyviä suuria menoja ja eläkepäiviä varten. Jo eläkkeellä olevat sijoittajat saattavat siirtyä jälkipolvelle jätettävän omaisuuden kartuttamiseen. Amerikkalaisen menetelmän mukaan ikä vaikuttaa sijoitussalkun osuuksiin. Laskukaavan mukaan $100 - \text{sijoittajan ikä} = \text{osakkeiden (\%)-osuus sijoitussalkusta}$. Näin ollen parikymppisillä osakkeiden osuus olisi 70–80 prosenttia koko salkusta ja 70-vuotiailla vain 30 prosenttia salkun koostuessa suurimmaksi osaksi esimerkiksi korkosijoituksista. (Anderson & Tuhkanen 2004, 17–18.)

Sijoitustavoitteita määriteltäessä on olennaista miettiä tuottotavoitteita. Sijoittajan on määriteltävä, haluaako hän sijoituksista arvonnousua ja/vai tulokassavirtaa. Tuottotavoitteet määrittelevät sen, millaisiin kohteisiin sijoittajan pitää sijoittaa saadakseen haluamansa tuoton. Tuottotavoitteita miettiessä tulee muistaa, että inflaation myötä rahan arvo muuttuu pitkäaikaisen sijoittamisen aikana. Sijoituksen tuotto tulee näin ollen laskea myös reaalityötönä. Tämä tapahtuu luonnollisesti vähentämällä tuotosta inflaation osuus. Jos tuotto-odotus sijoitukselle on esimerkiksi 6 prosenttia vuodessa ja inflaatio on 2 prosenttia, on tuotoksi laskettava 4 prosenttia vuodessa. Näin ollen tuottojen nimellis- ja reaaliarvojen välillä tulee olemaan suuriakin eroja riippuen sijoituksen suuruudesta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 27–28.)

Sijoittajat määrittelevät yleensä sijoitusajan pituuden. Toiset sijoittajat ylimääräistä rahaa pitkäksi aikaa välittömän käyttötarpeen puuttuessa. Toisilla on tiedossa tietty tapahtuma tulevaisuudessa, jota varten he säästävät rahaa. Yleinen piensijoittajien

sijoitustapa ja syy sijoittamiselle on säästää rahaa pahan päivän varalle, jolloin sijoitusaikaa ei ole määritelty niin tarkasti. (Anderson & Tuhkanen 2004, 32.)

Aiemmin mainittiin jo riskit. Sijoittaminen pitää sisällään aina jonkinlaisia riskejä. Yleensä tuotto-odotuksen kasvaessa myös sijoituksen riskit kasvavat. Sijoittajan riskinsietokyky pitää määrittää ennen kuin selvitetään sijoitusvaihtoehdot ja niiden tuotto-odotukset. Riski voi olla esimerkiksi sellainen, että tuotto-olettama ei toteudu. Tällöin esimerkiksi eläkesäästäjän tavoite 200 euron lisätulosta kuukaudessa jääkin 165 euroon. (Anderson & Tuhkanen 2004, 34.)

3.2 Sijoittamisen teoriaa

Portfolioteoria

Harry Markowitz loi 1950-luvulla portfolioteorian. Portfolioteoriassa rakennetaan sijoitussalkku hajauttamalla. Näin pienennetään riskiä. Salkku rakennetaan tuotto-odotusten ja riskiolettaman avulla. Erilaisia sijoituskohteita salkun sisällä voivat olla korot, osakkeet ja kiinteistöt. Hajauttamista pitää tehdä myös kohteiden sisällä. Salkkuun kannattaa ottaa esimerkiksi eri yhtiöiden osakkeita eri toimialoilta ja valuutoista. Arvopapereiden tuottojen ei kannata liikkua samansuuntaisesti. Sijoitussalkun tuotto riippuu arvopapereiden kovarianssista eli yhteisvaihtelusta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 85–86.)

Sijoittajan on hyvä ottaa selvää kohteen eri tuottovaihtoehdoista ja niiden todennäköisyydestä perustuen historiaan ja tulevaisuuteen. Tuotto-odotus on kaikista todennäköisimmin toteutuva tuotto. Tuoton vaihtelua mitataan volatiliteetilla. Se ilmaisee sijoituksen kokonaisriskin. Jos volatiliteetti on kovin suuri, odotetaan, että tuotto vaihtelee tuotto-odotuksen ympärillä suurestikin. (Anderson & Tuhkanen 2004, 86–88.)

CAPM

Capital Asset Pricing Model (CAPM) on sijoituskohteen arvonmääritysmalli. CAPM-mallin tekijät ovat tuoton odotusarvot ja riskit. Mallissa riskimittarina käytetään markkinoiden vaihtelusta johtuvan systemaattisen riskin ilmaisevaa beta-kerrointa. Periaate on, että tuottojen odotusarvot koostuvat riskittömästä tuotosta ja riskipreemiosta. Riskipreemio (eli riskilisä) kasvaa markkinariskin kasvaessa. Mallin mukaan riskitön tuotto tarkoittaa sitä, että ei ole osakemarkkinariskiä. Riskitön tuotto HEXin rahastoraportin mukaan on kolmen kuukauden euribor. Suomen valtion joukkolaina on pitkistä korkosijoituksista riskitön. Riskilisä lasketaan seuraavasti:

$$\text{Tuotto-odotus} - \text{riskitön tuotto} = \text{riskilisä}$$

CAPM-mallin mukaan sijoituskohteiden erilaisten tuottovaatimukset johtuvat niiden erilaisista beta-kertoimista. (Anderson & Tuhkanen 2004, 94–96.)

Tehokkaat markkinat

Tehokkailla markkinoilla hinnan muutokset ovat hankalasti ennustettavissa ja satunnaisia. Uusi informaatio siirtyy heti kursseihin. Analyttikot ja markkinakauppiat pitävät tästä huolen seurattessaan ja analysoidessaan markkinoita. He pyrkivät löytämään tietoja, jotka eivät näy vielä hinnoissa. Tämä edesauttaa markkinoiden tehokkuutta. Markkinoiden tehokkuus ilmenee kolmella asteella, jotka ovat heikkojen ehtojen tehokkuus, keskivahvojen ehtojen tehokkuus sekä vahvojen ehtojen tehokkuus. Heikkojen ehtojen tehokkuudella nykyisissä hinnoissa on kaikki aikaisempiin hintoihin liittyvä tieto. Menneistä hinnoista ei voi päätellä tulevia. Keskivahvojen ehtojen tehokkuuden asteella kaikki julkinen informaatio on hinnoissa. Näiden analysointi ei auta sijoittajaa löytämään tietoa, jonka avulla olla viisaampi kuin markkinat. Vahvojen ehtojen tehokkuudella kaikki informaatio on hinnoissa. Tämä koskee myös yrityssalaisuuksia ja ei-julkisia asioita. Tällä asteella myös heikot ja keskivahvat ehdot ovat voimassa. (Anderson & Tuhkanen 2004, 97–98.)

Osakkeen hinta

Osakkeen arvonmääritysmallit perustuvat kassavirtojen tai tuottojen määrittelylle ja nykyarvon laskemiselle. On oleellista arvioida kassavirrat oikein. Osakkeella voi olla monia oikeita arvoja. Tämä johtuu tulevaisuuden arvioinnin subjektiivisesta luonteesta. Osakekaupankäynnin osapuolilla on erilaisia tulevaisuuden odotuksia ja tarpeita. Tämän vuoksi osakkeilla on myyjä ja ostaja joka ikinen päivä. Osakkeen hintaa määriteltessä käytetään osinkoperusteista tai vapaan kassavirran mallia. Yksinkertaisesti määritellään vakio-osinko sekä tuottovaatimus. Laskukaava menee esimerkiksi seuraavasti:

$$\text{Osakkeen hinta} = \frac{3 \text{ euroa}}{10 \%} = 30 \text{ euroa}$$

(3 euroa = osinko, 10 % = vuotuinen tuottovaatimus)

Tuottovaatimus vaikuttaa osakkeen hinnoitteluun. Korkotason muutokset, osakkeen riskien hinnoittelu sekä talouselämän suhdanteet ja niiden muutokset taas vaikuttavat tuottovaatimukseen. (Anderson & Tuhkanen 2004, 101–102.)

3.3 Sijoituskohteet

Osakkeet

Osakemarkkinoilla arvopaperikauppiat ja sijoittajat käyvät kauppaa. Osakkeet ovat julkisesti sijoittajille myytäviä osuuksia osakeyhtiöstä. Omistamisen kautta sijoittaja osallistuu yhtiön liiketoiminnan riskeihin ja tuottomahdollisuuksiin. Osakkeenomistajilla on oikeus osallistua yhtiön yhtiökokouksiin. Sijoittaja saa osakkeista tuottoa, kun yritys menestyy ja osakehinnat nousevat. (Anderson 2001, 130.) Osakehintojen laskiessa sijoittaja joutuu tietysti tappion puolelle. Näin ollen osakkeita kannattaa ostaa silloin, kun hinta on alhainen ja myydä hinnan ollessa korkealla. Osakkeita ostetaan yleensä siksi, että niiden avulla on mahdollista saada suurempia tuottoja. Osakkeiden

kurssikehityksiä ei kuitenkaan voi kukaan ennustaa, mikä aiheuttaa osakesijoituksen suurehkot riskit. (Mts. 133.)

Sijoitusrahastot

Sijoitusrahasto koostuu osakkeista ja muista arvopapereista, kuten korkoinstrumenteista. Rahasto on useiden sijoittajien muodostama yhteissijoittaja. Näitä sijoittajia ovat yksityishenkilöt, yhteisöt ja säätiöt. Sijoitusrahastot tarjoavat pienemälle sijoittajalle suuren sijoittajan kustannustehokkuuden ja asiantuntemuksen. Sijoitusrahastot toimivat niin, että sijoittajien varat sijoitetaan yhdessä useisiin eri arvopapereihin, joista rahasto koostuu. Rahasto jakaantuu rahasto-osuuksiin, jotka ovat keskenään yhtä suuria tuottaen jokainen yhtä suuren oikeuden rahastossa olevaan omaisuuteen. (Puttonen & Kivisaari 1997, 26–27.) Rahastoja on neljänlaisia: lyhytaikaiset rahamarkkinarahastot, obligaatorahastot, osakerahastot sekä yhdistelmärahastot. Rahamarkkinarahastot sijoittavat yleensä esimerkiksi pankkien talletustodistuksiin sekä valtion, kuntien ja yhtiöiden lyhytaikaisiin velkasitoumuksiin ja obligatioihin. Obligaatorahastot ostavat nimensä mukaisesti valtioiden, pankkien, yhtiöiden ja kuntien liikkeeseen laskemia obligatioita. Osakerahastot sijoittavat tietysti osakkeisiin sekä osakesidonnaisiin tuotteisiin. Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä osakkeisiin että obligatioihin. Näiden osuudet voivat vaihdella rahastoittain. Strategia riippuu rahastonhoitajasta. (Anderson 2001, 151–163.) Rahastojen riskiä ja tuottoa ilmaistaan seitsemänportaisella asteikolla, joka lain mukaan sisältyy avaintietoesitteeseen. Avaintietoesite pitää olla jokaisella rahastolla, jota markkinoidaan kuluttajille. Tämän työn liiteluettelossa on esimerkki avaintietoesitteestä (liite 3). Riski-tuottoprofiilin asteikko (kuvio 1) kertoo rahaston viiden viimeisen vuoden arvovaihtelua. Mitä suurempi numero, sitä suurempi riski (ja myös tuotto) on. (Simola 2015.)

Riskin seitsemän porrasta

Kuvio 1. Riskin seitsemän porrasta (Simola 2015)

Joukkovelkakirjalainat

Joukkolainat ovat yhteisön yleisöltä ottamia lainoja, jotka koostuvat joukkovelkakirjoista (Anderson & Tuhkanen 2004, 171). Joukkolainat ovat yksi peruselementeistä maailman velkamarkkinoilla. Ne ovat korkoinstrumentteja, jotka lainaaja laittaa liikkeelle. Liikkeellelaskijoita voivat olla esimerkiksi hallitukset ja yritykset. Lainaajan (liikkeellelaskijan) täytyy maksaa sijoittajalle (eli lainan ottajalle) takaisin lainattu summa korkojen kanssa ennalta määrätyn ajan kuluttua. Joukkolainojen erääntymisaika on yleensä yli vuoden. Alle vuoden lainoja kutsutaan raha-markkinalainoiksi. Joukkolainamarkkinoilla on paljon toimijoita. Liikkeellelaskijoiden lisäksi toinen osapuoli ovat tietenkin sijoittajat, jotka lainaavat rahaa liikkeellelaskijoilta ostamalla joukkolainoja. Sijoittajat voivat olla yksityissijoittajia tai rahastonhoitajia. (Choudhry 2010, 2–3.) Suomessa joukkolainat ovat yleensä valtionlainoja ja niiden laina-aika on 3–10 vuotta (Anderson & Tuhkanen 2004, 171-177).

Osakesäästötili

Suomessa otetaan vuonna 2020 käyttöön osakesäästötili. Osakesäästötili toimii niin, että sijoittaja voi siirtää tilille maksimissaan 50 000 euroa. Veroja tuotoista maksetaan siinä vaiheessa, kun tililtä nostetaan rahaa. Hallituksen tavoite on osakesäästötilin kautta edistää piensijoittajien aktiivisuutta säästämässä ja sijoittamisessa. Osakesäästötilin kautta voidaan sijoittaa osakkeisiin. Valtiovarainministeriön tiedotteessa (2018) valtiovarainministeri Petteri Orpo kertoo osakesäästötilin olevan hyvä asia, sillä piensijoittaja pääsee ”samalle viivalle varakkaamman sijoittajan kanssa”.

Osakkaiden arvon nousu sekä osingot kasvattavat tilin varallisuutta. (Osakesäästötili-käyttöön vuonna 2020. 2018.)

3.4 Sijoittajan verotus

Sijoittamisessa maksetaan veroja tuotoista ja pörssiyhtiöiden maksamista osingoista. Sijoitusten tuotoista ja joukkolainojen korkohyvityksistä maksetaan pääomaveroa, korkotuloista lähdeveroa. Pääomaveron on 30 prosenttia. Pääomaverosta saa vähentää tulojen hankkimisesta ja säilyttämisestä koituneet kulut sekä korkomenot. Arvopapereiden hoito- ja säilyttämiskulut ovat vähennyskelpoisia 50 euron omavastuun jälkeen. Mikäli menot ovat suuremmat kuin pääomatulot, voi 30 prosenttia yli menevästä osuudesta vähentää alijäämänä ansiotuloverotuksessa. Eli jos pääomatulot ovat 1000 euroa ja tulojen hankkimisen kulut 1100 euroa, saa sijoittaja vähentää 30 prosenttia (30 euroa) tuosta ylimenneestä 100 eurosta ansiotuloverotuksessa. Lähdeverosta ei voi tehdä vähennyksiä. (Sijoittajan vero-opas 2019. 2019, 9.)

Pörssiyhtiön jakamista osingoista maksetaan pääomaveron niin, että 15 prosenttia osingosta on verovapaata. Jäljelle jäävästä 85 prosentista verotetaan 30 000 euroon saakka 30 prosenttia ja 34 prosenttia suuremmista. Noteeraamattomien yhtiöiden osinkojen verotukseen vaikuttaa yhtiön nettovarallisuus ja osingon suuruus. Näistä osingoista maksetaan veroa 25 prosentin osuudesta, mikäli osinko vastaa osakkeen matemaattisen arvon 8 prosentin vuotuista tuottoa. 75 prosenttia on siis verovapaata. 150 000 euroa ylittävä osuus osingosta verotetaan siten, että 85 prosenttia on pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata. 8 prosentin tuoton ylittävältä osalta maksetaan 75 prosenttia ansiotulona ja 25 prosenttia on verovapaata. (Sijoittajan vero-opas 2019. 2019, 9–10.)

Esimerkki:

Sijoittaja omistaa 50 osaketta yhtiöstä, jonka nettovarallisuus on 5 000 000 euroa. Osakkeita on yhteensä 100, joten yhden osakkeen arvo on matemaattisesti 50 000 euroa. Sijoittajan omistamien 50 osakkeiden arvo on näin ollen 2 500 000 euroa.

Tänä vuonna yhtiö maksaa osinkoa yhteensä 500 000 euroa. Sijoittajan osuus on 250 000 euroa. 8 prosentin osuus Sijoittajan osakkeiden matemaattisesta arvosta on 200 000 euroa. 150 000 eurosta 75 prosenttia on verovapaata ja lopusta 25 prosentista (37 500 e) maksetaan pääomaveroa (30 % = 11 250 e). Seuraavasta 50 000 eurosta (150 000 rajan ylittävä, mutta 8 prosentin tuottoon jäävä osuus) verotetaan 85 prosenttia (42 500) pääomatulona (* 0,30 = 12 750) ja 15 prosenttia on verovapaata.

8 prosentin tuoton ylittävä osuus 50 000 euroa verotetaan vielä 75 prosenttia ansiotulona ja 25 verovapaana.

Veronalaista tuloa ovat myös sijoitusrahastojen tuotot. Vero vähennetään tuottoja maksettaessa. (Sijoittajan vero-opas 2019. 2019, 10.) Monilta pankeilta menee tiedot suoraan verottajalle, ja näin tuottojen verot näkyvät veroilmoituksessa ilman sijoittajan ilmoitusta. Mikäli tiedot eivät kuitenkaan esitäytetyssä veroilmoituksessa näy, on ne siihen lisättävä (mts. 10).

3.5 Lainsäädäntö ja asetukset

Sijoituspalveluita valvoo sijoituspalvelulaki. Sijoituspalvelulakia sovelletaan sijoituspalvelua tarjoavaan tai sijoitustoimintaa harjoittavaan liiketoimintaan. Lain mukaan sijoituspalvelua saa tarjota vain toimiluvan saanut yritys. Laki (Sijoituspalvelulaki 747/2012, luku 1 15 §) määrittelee sijoituspalvelun/-toiminnan tarkoittavan:

- 1) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä (toimeksiantojen välittäminen);*
- 2) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun (toimeksiantojen toteuttaminen);*
- 3) omaa pääomaa vastaan tapahtuvaa kaupankäyntiä, jonka tuloksena on yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien liiketoimien toteuttaminen (kaupankäynti omaan lukuun);*

4) rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle (omaisuudenhoito);

5) yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi (sijoitusneuvonta);

6) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä antamalla siihen liittyvä merkintä- tai ostositoumus (liikkeeseenlaskun takaaminen);

7) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä ilman merkintä- tai ostositoumuksen antamista (liikkeeseenlaskun järjestäminen);

8) rahoitusvälineiden kaupankäynnin järjestämistä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen);

9) joukkovelkakirjojen, strukturoitujen rahoitustuotteiden, päästöoikeuksien tai johdannaissopimusten kaupankäynnin järjestämistä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa organisoitussa kaupankäyntijärjestelmässä (organisoidun kaupankäynnin järjestäminen).

Sijoituspalvelulaissa määrätään, että sijoituspalvelua ja oheispalvelua tarjottaessa on toimittava asiakkaan edun mukaisesti rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti. Sijoituspalvelua markkinoidessa ei saa antaa harhaanjohtavaa ja/tai todellisuudesta poikkeavaa tietoa. Kaiken annettavan tiedon on oltava selkeää ja tasapuolista. (Sijoituspalvelulaki 747/2012.)

Sijoituspalveluyrityksen on tehtävä asiakkaan kanssa sopimus tarjoamistaan sijoituspalveluista. Sopimuksesta tulee ilmetä osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä muut sopimusehdot. Sopimuksessa ei saa olla asiakkaalle kohtuuttomia tai hyvän tavon vastaisia ehtoja. (Sijoituspalvelulaki 747/2012.)

Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalveluita tarjoavan on toimeksiantoja toteuttaessaan huolehdittava, että asiakkaalle saadaan paras mahdollinen tulos. Tässä otetaan huomioon toimeksiantoon liittyvät asiat (hinta, kustannukset, nopeus, toteuttamisen todennäköisyys, suuruus ja luonne). Sijoituspalveluyrityksen on noudatettava asiakkaan mahdollisesti antamia erityisiä ohjeita toimeksiannolle. Toimeksiannon toteuttamispaikkoja on vertailtava, jotta saadaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos. Tässä otetaan huomioon asiakkaalta perittävät provisiot ja kulut. Toimeksiannot toteutetaan viipymättä ja samankaltaisten asiakkaiden kesken saapumisjärjestyksessä täsmällisesti ja tasapuolisesti. (Sijoituspalvelulaki 747/2012.)

MiFID II

Myös Euroopan unionin MiFID II -direktiivissä (Markets in financial instruments directive II, 2014/65/EU) määrätään, että jäsenvaltioiden on edellytettävä toimilupaa sijoituspalveluiden tarjoamiseen. Tämän toimiluvan myöntää kunkin maan toimivaltainen viranomainen. Jäsenvaltioiden täytyy rekisteröidä tavallisten ihmisten saatavilla olevaan rekisteriin kaikki sijoituspalveluyritykset. (Markets in financial instruments directive II - Level 1 2015.)

3.6 Tutkimuksen kohteena olevat pankit

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen kohteena olevien pankkien verkkosivuilta löytyvää materiaalia sijoittamisesta.

Danske Bank sanoo sivuillaan, että heidän kanssaan asiakas voi valita juuri itselleen sopivat palvelut. Asiakas voi sijoittaa Danske Bankissa joko itsenäisesti, yhdessä asiantuntijoiden kanssa tai niin, että pankki sijoittaa asiakkaan puolesta. Danske Bankin kautta voi sijoittaa osakkeisiin, rahastoihin, ETF:hin sekä joukko- ja indeksilainoihin (Sijoitustuotteet). Pankin sivuilta löytyy opas ja vinkkejä uusille sijoittajille.

Nordean verkkosivustolla esitellään sijoittamisen tapahtuvan heillä ”vaivattomasti ja luotettavasti”. Nordealla on oma palvelu sijoittamiseen, Nordea Investor, jonka kautta sijoituksia voi tehdä. Nordealla on myös sijoitusratkaisu nimeltään Nordea Capital. Se sopii pitkäaikaiseen sijoittamiseen. Sijoitukset voi jakaa useaan kohteeseen ja kohteita voi vaihdella usein. Capitalissa verotus tapahtuu vasta, kun sijoitussopimus erääntyy tai, jos tuottoja nostetaan aiemmin. Kertasijoituksen minimi on 5 000 euroa ja kuukausisäästämisen minimi 50 euroa per kuukausi. Nordea Capitalia ava- tessa sijoittaja saa henkilökohtaisen suosituksen sijoitusmääristä ja kohteista. (Sijoit- taminen onnistuu Nordealla vaivattomasti ja luotettavasti.)

POP Pankin verkkosivuilla esitellään rahastosäästämistä. POP Pankilla on lukuisia eri- laisia rahastoja, joihin voi sijoittaa. Rahastoja on eri maanosille erikseen. Muita vaihtoehtoja ovat esimerkiksi POP Korkosalkku, POP Pienyhtiöt sekä POP High Yield. POP Pankilla on tarjolla sijoitustili, jonne voi sijoittaa haluamansa summan kertatalletuk- sena. Tili voidaan räätälöidä asiakkaan mukaiseksi. (Itsesi näköistä sijoittamista.)

Säästöpankin sivuilta löytyy tietoa eri sijoituskohteista muun muassa osakkeista, ra- hastoista, asunnoista sekä vakuutussäästämisestä. Sivulla on myös artikkeleita sijoit- tamiseen liittyen. Säästöpankissa osakesijoitukset voi tehdä omassa verkkopankissa sekä konttorissa. Säästöpankin kautta voi sijoittaa erilaisiin rahastoihin, kuten korko-, osake-, yhdistelmä- ja ratkaisurahastoihin. Säästöpankin omia rahastoja ovat Säästö- pankki Eurooppa, Säästöpankki Korko Plus, Säästöpankki Lyhyt Korko, Säästöpankki Maailma sekä Säästöpankki Pienyhtiöt (Morningstarilta täydet viisi tähteä usealle ra- hastollemme). Säästöpankin sivuilta voi lisäksi tilata säännöllisiä sijoitusvinkkejä säh- köpostiin.

Handelsbankenin verkkosivuilla kerrotaan, että heillä sijoittamista voi tehdä verkko- pankin kautta. Verkkopankissa voi luoda sijoitusprofiilin sopivimpien sijoituskohtei- den löytämiseksi. Verkkopankin kautta voi käydä kauppaa arvopapereilla sekä sääs-

tää rahastoihin. Verkossa voi seurata toimeksiantojen ja sijoitussalkun arvon kehittymistä. Sieltä näkee myös erilaisia raportteja ja laskelmia sekä markkinatietoa ja katsauksia. Verkkopankin kautta voi vaihtaa rahastoja. (Säästä ja sijoita verkossa.)

4 Sijoitusneuvonta

Kuten sijoituspalvelulaki määrittelee, sijoitusneuvonta on ”yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi” (Sijoituspalvelulaki 747/2012). MiFID II -direktiivi määrittelee sijoitusneuvonnan olevan joko asiakkaan tai sijoituspalveluyrityksen aloitteesta annettua yksilöllisten suositusten antamista yhdestä tai useammasta rahoitusvälineeseen liittyvästä liiketoimesta (Markets in financial instruments directive II - Level 1 2015). Tämä suositus on tehtävä sijoitusneuvonnan kohteena olevalle henkilölle soveltuvasti ja hänen olosuhteensa huomiotta ottaen. Sijoitusneuvonnassa ehdotetaan siis tiettyjen rahoitusvälineiden myymistä ja/tai ostamista. Sijoitusneuvontaa saavat tarjota vain toimiluvan saaneet sijoituspalveluyritykset ja viranomaisten valvomat luottolaitokset. Sijoitusneuvontaa ei voi antaa luonnollinen henkilö vaan sijoituspalveluyrityksen pitää olla osakeyhtiö. Luonnollinen henkilö voi kuitenkin antaa sijoitusneuvontaa esimerkiksi pankin sijoitusneuvojana. Palveluntarjoaja huolehtii vaatimuksista sijoitusneuvojan ammattitaitoa kohtaan. (Kontkanen 2012, luku 8.3.6.) MiFID II -direktiivissä määrätään jäsenvaltioiden velvollisuudesta edellyttää sijoituspalveluyrityksiltä kykyä osoittaa viranomaiselle pyynnöstä sijoitusneuvontaa tarjoavien luonnollisten henkilöiden pätevyys. Jäsenvaltioiden on tuotava julki näiden pätevyysvaatimusten perusteet. (Markets in financial instruments directive II - Level 1 2015.)

Sijoitusneuvontaa on vain henkilökohtaisesti annettu kohdennettu suositus. Sijoitusneuvontaa ei ole yleisesti annettu neuvo. Esimerkiksi artikkeli sanomalehdessä ei ole sijoitusneuvontaa. Myöskään yleisesti annettu suositus hankkia tietyn yhtiön osakkeita ei ole sijoitusneuvontaa. (Kontkanen 2012, luku 8.3.6.)

Sijoitusneuvontaa annettaessa on huomioitava sijoittajansuojan toteutuminen. Sijoitusneuvonnan kohteena olevan asiakkaan tilanteeseen on perehdyttävä tarvittavalla tarkkuudella. Sijoitusneuvojan on kerrottava, kuinka eri tuotteet soveltuvat kyseiselle asiakkaalle. Ennen sijoituspalveluiden tarjoamista on selvitettävä asiakkaan taloudellinen asema, kokemus ja tietämys sijoittamisesta sekä tavoitteet sijoittamisessa. Näiden tekijöiden pohjalta voidaan antaa oikeita ja sopivia neuvoja asiakkaalle. (Kontkanen 2012, luku 8.3.6.) Kontkasen (2012) mukaan sijoituspalveluyrityksen lakisääteisen selonottovelvollisuuden piiriin kuuluvat seuraavat asiat:

- taloudellinen asema (säännölliset tulot ja suoritukset sekä omaisuus)
- asiakkaan sijoituskokemus ja -tietämys (tuntemus tuotteista, palveluista ja liiketoimityypeistä; asiakkaan liiketoimet, niiden yleisyys sekä ajanjakso, jolloin ne on tehty)
- sijoitustavoite (tarkoitus ja riskinottohalukkuus sekä sijoituksen kesto).

Edellä mainitut asiat pitää selvittää, jotta voidaan varmistua liiketoimen sopivuudesta asiakkaan sijoitustavoitteisiin. Asiakkaan tunteminen varmistaa myös sen, että asiakas pystyy kantamaan sijoitustavoitteiden mukana tulevat sijoitusriskit taloudellisesti. Kun on selvitetty asiakkaan tietämys sijoittamisesta, varmistetaan myös asiakkaan kyky hoitaa sijoitussalkkuaan ja ymmärtää riskejä. Jos asiakas ei halua antaa tarvittavia tietoja tilanteestaan ja taustastaan, sijoitusneuvoja voi vain esitellä erilaisia rahoitusvälineitä ja sijoituspalvelua. Sijoitusneuvoja ei voi tässä tapauksessa antaa ohjausta tuotteiden hankkimiseen. (Kontkanen 2012, luku 8.3.6.)

Sijoituspalvelujen tarjoajia koskee myös lain määräämä tiedonantovelvollisuus sijoittajaa kohtaan, kun kyseessä on ei-ammattimainen sijoittaja. Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalveluyrityksen täytyy esittää sijoittajalle palvelua koskevat ehdot sekä riittävät tiedot palvelusta ja sen tarjoajasta. Tiedoksianto täytyy tehdä hyvissä ajoin ennen kuin mitään sopimuksia tehdään. Palvelun tarjoajan täytyy myös antaa sijoittajalle tietoa rahoitusvälineiden luonteesta ja niiden riskeistä sekä palveluun liittyvistä maksuista ja palkkioista. (Sijoituspalvelulaki 747/2012, luku 10 5§.)

Tiedonantovelvollisuudesta määrätään myös Euroopan unionin MiFID II -direktiivissä. Direktiivin mukaan sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkaalle tai potentiaaliselle asiakkaalle tiedoksi hyvissä ajoin ennen tapahtuvaa sijoitusneuvontaa seuraavat asiat:

- tarjotaanko palveluita riippumattomasti (vai ei)
- onko sijoitusneuvonnan perusteena oleva analyysi rahoitusvälineistä laaja vai rajoitettu
- onko asiakkaalle tarjolla säännöllistä arviointia hänelle sopivista rahoitusvälineistä.

Ennen kuin liiketoimi toteutetaan, on sijoitusyrityksen annettava sijoitusneuvonnan kohteena olevalle asiakkaalle lausunto annettavan sijoitusneuvonnan laadusta ja siitä, miten se sopii asiakkaalle. Asiakkaalle on myös annettava tiedoksi rahoitusvälineisiin ja strategioihin liittyvät riskit. (Markets in financial instruments directive II - Level 1 2015.)

5 Tutkimustulokset

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen tuloksia eli sitä, millaista sijoitusneuvontaa tutkimuksen kohteena olleista pankeista sai ja käydään läpi sijoitusneuvojan vinkkejä ja sijoitusehdotuksia. Pankkien sijoitusneuvontaa antaneista henkilöistä puhutaan tästä eteenpäin sijoitusneuvojina, vaikka se ei olisi heidän oikea ammattinimikkeensä. Kaikki tässä luvussa kerrotut tiedot tulevat haastatelluilta sijoitusneuvojilta.

5.1 Danske Bank

Danske Bankin sijoitusneuvoja aloitti tapaamisen heti avaamalla sijoitussuunnitelman. Sijoitusneuvoja kyseli tulot ja menot kuukaudessa. Hän kysyi myös yleisempiä asiakkaan tuntemiseen liittyviä kysymyksiä, kuten mikä on asiakkaan ammattiasema ja siviilisääty. Kuukausittaisen käyttövaran (tulot - menot) perusteella sijoitusneuvoja suositteli aloittamaan sijoittamisen 50 eurosta kuukaudessa. Asiakkaan elämäntilanteen perusteella sijoitusneuvoja totesi tappionkantokyvyn olevan olematon tai pieni. Tultiin tulokseen, että riskinottohalukkuus on myös pieni. Pienen riskinottohalukkuuden takia sijoitukset koostuisivat 50-prosenttisesti osakkeista ja 50-prosenttisesti korkosijoituksista. Korkosijoituksissa on pienehkö riski. Osakkeet tuovat sijoitussalkkuun tuottomahdollisuutta.

Sijoitusneuvoja suositteli sijoittamista Danske Varainhoito - Onlinen kautta. Tämä suositus perustui sille, että asiakas haluaa antaa sijoituspäätökset ammattilaisten käsiin ja tehdä itse mahdollisimman vähän työtä sijoittamisen eteen. Varainhoito Online -palvelussa sijoittaja sijoittaa tietyn summan esimerkiksi kuukausittain ja salkunhoitaja hoitaa sijoituspäätösten tekemisen Danske Bankin näkemysten puitteissa. Varainhoito Onlinessa voi valita tavoitteiden mukaisesti sopivimman vaihtoehdon sijoitussuunnitelman toteuttamiseen. Danske Varainhoito Online on hyvä vaihtoehto nimenomaan sijoittamisen aloittamiseen, sillä pienin sijoitettava summa on kymmenen euroa. Verkkopankissa voi valita, millä tavalla sijoittaa. Sijoitettavaa summaa voi muuttaa milloin vain ja sijoitusväliä voi vaihdella milloin haluaa. Voi esimerkiksi sijoittaa kuukausittain tai silloin kuin tuntuu siltä. Järjestelmä tuottaa neljä kertaa vuodessa raportin varojen tilanteesta. Palvelussa on tietoa myös markkinoiden tilanteesta ja keskeisistä tapahtumista sekä pankin senhetkisestä sijoitusnäkemyksestä. Verkkopankin kautta saa tietoa, jos sijoitusratkaisuissa tapahtuu muutoksia.

Danske Varainhoito - Onlinessa tarjolla olevat rahastot pitävät sisällään jokainen erilaisen osakepainon. Tälle asiakkaalle sopivin rahasto riskinottohalukkuuden perus-

teella on Danske Invest Progressive. Tämä rahasto sijoittaa 50-prosenttisesti osakkeisiin ja 50-prosenttisesti korkosijoituksiin. Osakepaino voi kuitenkin vaihdella 30–75 prosentin rajoissa. Tuotto-riski-ennusteen mukaan 50 euroa kuukaudessa sijoittamalla sijoituksen arvo on kymmenen vuoden kuluttua noin 5 100–8 600 euroa (sijoitettu 6 000 euroa). Tuotto voi siis vaihdella pienellä riskinottohalukkuudella noin -1,5 prosentista noin 3,7 prosenttiin vuodessa. Sijoitusneuvoja ei kertonut juurikaan salkun hajautuksesta ja salkunhoitajan toimintatavoista.

Sijoittamisen kuluista sijoitusneuvoja kertoi melko perusteellisesti. Asiakkaalle suositeltujen palvelujen ja sijoitussuunnitelman perusteella tehtiin kustannusarvio. Kokonaiskustannusten arvioksi ensimmäisen vuoden aikana saatiin 600 euron sijoituksella (50 €/kk) 7,69 euroa prosentuaalisen palkkion ollessa 1,28 prosenttia.

Sijoitusneuvoja päätti tapaamisen kysymällä, onko asiakkaalla vielä jotain kysymyksiä. Hän kehotti miettimään rauhassa keskusteltuja asioita ja ottamaan yhteyttä, kun (ja jos) haluaa aloittaa sijoittamisen heidän pankissaan. Sijoitusneuvoja antoi mukaan muutamia papereita ja esitteitä.

5.2 POP Pankki

POP Pankin sijoitusneuvoja ei voinut antaa tutkimustilanteessa oikeaa sijoitusneuvontaa, sillä heidän käytäntönsä mukaan sijoitusneuvontaa annetaan vain omille asiakkaille. Tämä käytäntö tulee GDPR-asetuksesta. POP Pankissa vältetään turhien tietojen keräämistä. Tässä tilanteessa ei siis antaa sijoitusneuvontaa, koska vaadittavia tietoja asiakkaasta ei voitu kerätä. Sijoitusneuvoja kertoi kuitenkin, kuinka heillä sijoitusneuvontaa tehdään.

POP Pankissa sijoitusneuvonta alkaa asiakkaan tuntemiseen liittyvillä kysymyksillä. Sijoitusneuvoja selvittää tulot ja menot. Tulojen lisäksi selvitetään, onko asiakkaalla

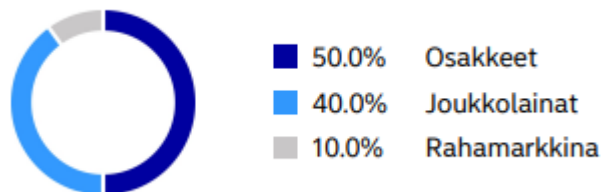
taustalla suurta varallisuutta, joka voi muuttaa riskinotto- tai sijoitustapaa (verratuna esimerkiksi tulojen ja menojen suhteeseen). Asiakkaalta kysytään aluksi myös, mitä hän tietää erilaisista tuotteista. Tämän perusteella voidaan rajata suositeltavia tuotteita niin, että tarjotaan sellaisia, joista asiakkaalla on tietoa ja ymmärrystä. Ei ole järkevää suositella asiakkaalle tuotetta, josta hän ei ymmärrä mitään. Ensimmäisessä tapaamisessa selvitetään myös asiakkaan sijoituskokemus. Asiakkaan kokemus vaikuttaa myös hänelle suositeltaviin tuotteisiin.

Tärkeä asia selvittää on sijoitustavoite. Mitä asiakas pyrkii saavuttamaan sijoittamisella. Mihin tarkoitukseen rahaa säästetään. Tämä vaikuttaa suuresti sijoitustuotteiden ja sijoitustyylin valintaan. Asiakkaalta kysytään myös hänen riskinottohalukkuudesta ja riskinkatokyvystään. Sijoitusneuvoja esittää kysymyksen: ”Mitä jos sijoitustesi arvo putoaa vuoden aikana 50 prosenttia?” Tämän kysymyksen vastaus antaa hyvän kuvan asiakkaan ajatuksista riskejä kohtaan.

5.3 Nordea

Nordean sijoitusneuvoja aloitti tapaamisen kysymällä, mitkä ovat asiakkaan toiveet tapaamisen suhteen ja mitä hän haluaa saavuttaa. Taustatiedoista sijoitusneuvoja kyseli ensimmäisenä asiakkaan perustiedot, kuten asumisen tiedot ja työsuhdetiedot (palkka). Seuraavaksi selvitettiin kuukausittaiset menot. Sijoitusneuvoja selvitti myös muun varallisuuden, säästöt ja lainat. Sitten hän alkoi tekemään sijoitusprofiilia valmiiden kysymysten avulla. Kysymyksiä oli kymmenen (liite 4). Ne koskivat sijoitusaikaa ja -tavoitteita sekä tuottoa ja riskiä. Kysymykset olivat ns. monivalintakysymyksiä eli kysymys oli eräänlainen väittämä ja siihen valittiin sopivin vaihtoehto vastaukseksi. Esimerkiksi ensimmäinen kysymys oli ”Milloin arvioit tarvitsevasi sijoittamasi varat?”. Vastausvaihtoehdot olivat ”3-6 vuoden päästä”, ”6-10 vuoden päästä”, ”myöhemmin kuin 10 vuoden päästä” ja ”myöhemmin kuin 30 vuoden päästä”.

Taustatietojen ja vastausten perusteella sijoitusneuvoja suositteli sijoittamista Nordea Säästö 50 kasvu -rahastoon. Sijoitusneuvojan mielestä aloittelijan ei kannata sijoittaa suoraan osakkeisiin, vaan rahastosijoittamisesta on hyvä aloittaa. Säästö 50 kasvu -rahastossa sijoitussalkku koostuu seuraavasti:

Kuvio 2. Nordea Säästö 50 kasvu -rahaston painotus

Kyseisestä rahastosta voi odottaa 4,30 prosentin vuotuista tuottoa 100 euron kuukausisijoittamisella. Rahaston riski-tuottoprofiili on tasolla 4. Sijoitusneuvoja kertoi melko perusteellisesti, miten salkunhoitaja valitsee sijoituskohteita. Salkku on hajautettu mahdollisimman laajasti eri maanosien välillä, jotta maantieteelliseltä riskiltä välttyään. Jos jossain maassa tulee joku kriisi, ei se vaikuta koko salkkuun niin suuresti. Myös eri maiden osuuksia voidaan vaihdella niiden poliittisen tilanteen perusteella.

Sijoitusneuvoja kertoi, että Nordeassa rahastoista ei makseta merkintäpalkkioita. Sijoitussuunnitelmasta (liite 4) käy ilmi, että juoksevia kuluja maksetaan vuodessa 1,64 prosenttia sijoituksen määrästä.

Nordean sijoitusneuvoja antoi muita hyödyllisiä vinkkejä esimerkiksi asunnon hankkimiseen liittyen. Jos aikoo ruveta joskus ASP-säästäjäksi, kannattaa ensin kerryttää omaisuutta sijoittamalla ja sitten laittaa kerrytetyt varat ASP-tilille aluksi. Näin saa paremman hyödyn tilille maksettavasta korosta, kun siellä on alusta lähtien enemmän rahaa.

5.4 Säästöpankki

Säästöpankissa sijoitusneuvonta alkaa allekirjoittamalla ensin säästämisen ja sijoittamisen sopimus. Sopimuksen liitteenä on sijoitusneuvonnan ehdot.

Varsinainen sijoitusneuvonta koostuu Säästöpankin Oman talouden tuokiosta. Sijoitusneuvoja kysellee asiakkaan taustatietoja, joita ovat ammatti, koulutus, työnantaja sekä siviilisääty. Seuraavaksi kartoitetaan asiakkaan tulevaisuuden suunnitelmia. Aikajanelle merkitään esimerkiksi tulevia hankintoja ja elämänmuutoksia. Hankintoihin voi kuulua esimerkiksi asunto.

Tämän jälkeen päästään selvittämään asiakkaan tuloja ja menoja sekä varallisuutta. Tuloihin kuuluu luonnollisesti palkkatulo. Menoja ovat muun muassa asuminen, ruoka, vapaa-ajan menot sekä esimerkiksi terveydenhuolto- ja vakuutusmenot. Tulojen ja menojen erotuksesta saadaan selville asiakkaan säästövara. Varallisuuteen lasketaan muun muassa kaikki olemassa olevat säästöt ja sijoitukset sekä kiinteä omaisuus (asunto/mökki). Myös asiakkaan aikaisempi sijoituskokemus ja -tietämys selvitetään.

Seuraavaksi luodaan sijoittajaprofiili. Kolmen riskinottoon liittyvään kysymykseen vastaamalla saadaan selville asiakkaan riskinottohalukkuus ja tuotto-odotus. Tulitiin tulokseen, että riskinottokyky on kohtuullinen ja tavoitellaan inflaatiota suurempaa tuottoa.

Sijoitusneuvoja suositteli parhaaksi tavaksi aloittaa sijoittaminen sijoittamalla 100 euroa kuukaudessa Säästöpankin Ryhti-rahastoon. Se on yhdistelmärahasto, joka sijoittaa noin 50 prosenttia osakkeisiin ja 50 prosenttia korkosijoituksiin. Osakepaino salussa voi vaihdella 30 prosentin ja 70 prosentin välillä. Rahasto on riskiluokaltaan (1–7) 4. Sijoitusneuvojan mukaan kyseinen rahasto on heidän tarjoamistaan kaikista parhaiten hajautettu eri alojen ja maanosien kesken. Sijoittamalla kuukausittain saa myös hyvän ajallisen hajautuksen.

Sijoitusneuvoja näyttää asiakkaalle, kuinka sijoitusten kehitys kulkee arvion mukaan ensimmäisenä vuotena ja 20 vuoden päästä. Ensimmäisen vuoden kuluttua sijoituksen arvo kulujen kanssa on (pääoma + laskennallinen tuotto - kulut) 1 220,91 euroa. 20 vuoden päästä sijoituksen arvo samalla kaavalla on 40 619,47 euroa. Säästöpankissa pankille ja rahastoyhtiölle sekä ulkopuoliselle tahoille maksetaan 1,78 prosentin vuotuinen kulu 100 euron kuukausisijoittamisesta. 20 vuodessa laskennallinen kulu on vuodessa 1,55 prosenttia.

Säästöpankissa tehdään sijoitussopimus, jossa määrätään tietty päivä kuukaudesta, jolloin määrätty summa lähtee tililtä rahastoon. Summaa voi muuttaa aina, kun haluaa. Verkkopankissa ei voi muuttaa sijoitusaikataulua, mikäli haluaisi jättää jonakin kuukautena sijoituksen tekemättä. Tällöin pitää aina laittaa viestiä pankkiin.

5.5 Handelsbanken

Handelsbankenin sijoitusneuvonta alkoi ennen tapaamista täytettävällä lomakkeella (liite 3), joka kartoitti asiakkaan tarpeet. Lomake täytettiin kotona ja lähetettiin sijoitusneuvojalle sähköisesti.

Tapaamisen aluksi sijoitusneuvoja kysyi, mistä asiakas haluaa tässä tapaamisessa keskustella ja mitä hän haluaa saavuttaa. Tämän jälkeen molemmat (asiakas ja sijoitusneuvoja) kertoivat vähän itsestään tutustumiseksi. Sitten sijoitusneuvoja alkoi kysellä asiakkaan tulot ja menot kuukaudessa, säästöt sekä nykyiset sijoitukset. Sijoitusneuvoja kysyi, onko asiakkaalla aikaisempaa kokemusta tai tietoa sijoittamisesta. Käytiin läpi myös tavoite sijoittamiselle ja onko kartutetulle omaisuudella jotain tiettyä käyttötarkoitusta. Tavoitteeseen liittyen sijoitusneuvoja kysyi, kuinka pitkällä aikavälillä asiakas haluaa sijoittaa. Nämä tiedot käytiin läpi vielä kasvotusten, vaikka ne sisältyivät ennakkoon täytettyyn lomakkeeseen.

Sijoitusneuvoja tuli riskinottohalukkuuden suhteen siihen tulokseen, että asiakas on korkean keskitason riskinottaja. Tämän perusteella sijoitusneuvoja suositteli kuukausittaista sijoittamista Handelsbankenin rahastoon Handelsbanken Multi Asset 100. Kyseinen rahasto sijoittaa lähes 100-prosenttisesti osakkeisiin. Se sopii pitkäaikaiseen sijoittamiseen, sillä lyhyellä aikavälillä arvovaihtelu on suurehkoa. Vaikka rahasto sijoittaa pelkästään osakkeisiin, on sen sijoitustapa kuitenkin sijoitusneuvojan mukaan maltillinen. Sijoitusaikaa hieman lyhentämällä järjestelmä tarjoaa rahastoksi Handelsbanken Varainhoito 75, joka sijoittaa 75-prosenttisesti osakkeisiin. Tästä rahastosta voi saada 4,1 prosentin vuosittaisen tuoton. Seitsemän vuoden kuukausittaisen 100 euron sijoituksen arvo voi olla lopetuspäivänä 7 770—11 600 euroa (sijoitettu summa on 8 400 euroa).

Sijoitusneuvoja kertoi, että Handelsbankenin rahastoihin voi sijoittaa myös muiden pankkien kautta. Sijoitusten arvon seuraaminen on vain vaikeampaa, sillä se tehdään yleensä Handelsbankenin verkkopankissa.

6 Johtopäätökset

Tässä luvussa vertaillaan saatua sijoitusneuvontaa sekä sijoitusehdotuksia pankkien kesken. POP Pankki jätetään vertailun ulkopuolelle, koska sijoitusneuvoja ei voinut antaa tapaamisessa oikeaa sijoitusneuvontaa.

6.1 Sijoitusneuvonnan vertailu

Pankkien tarjoama sijoitusneuvonta ei ollut riippumatonta, sillä se koski pankin omia tuotteita. Tämä tuotiin esille pankeissa tapaamisten aikana.

Sijoitusneuvontatapaaminen oli pankkien kesken hyvin samankaltainen. Asiakkaan taustat selvitettiin hyvin ennen kuin siirryttiin lähemmin sijoittamiseen liittyvien asioiden läpikäymiseen. Lain mukaan sijoituspalvelua tarjottaessa on palveluntarjoajan selvitettävä asiakkaan taloudellinen asema, asiakkaan tietämys sijoittamisesta ja sijoituskokemus, tavoite sijoittamiselle eli tarkoitus ja kesto sekä riskinottohalukkuus. Nämä asiat selvitettiin kaikissa pankeissa. Kaikkien pankkien sijoitusneuvojat kysyivät kuukausittaiset tulot ja menot. Sijoitusneuvojat kysyivät myös, mitä kaikkia varoja asiakkaalla tällä hetkellä on esimerkiksi tileillä. Asiakkaalta kysyttiin hänen aikaisemmasta sijoituskokemuksestaan ja mahdollisista tämän hetkisistä sijoituksista. Myös tavoite sijoittamiselle selvitettiin kysymällä, onko asiakkaalla jotain korvamerkittyä menoa tulevaisuudessa vai haluaako hän sijoittaa esimerkiksi varallisuuden kerryttämiseksi.

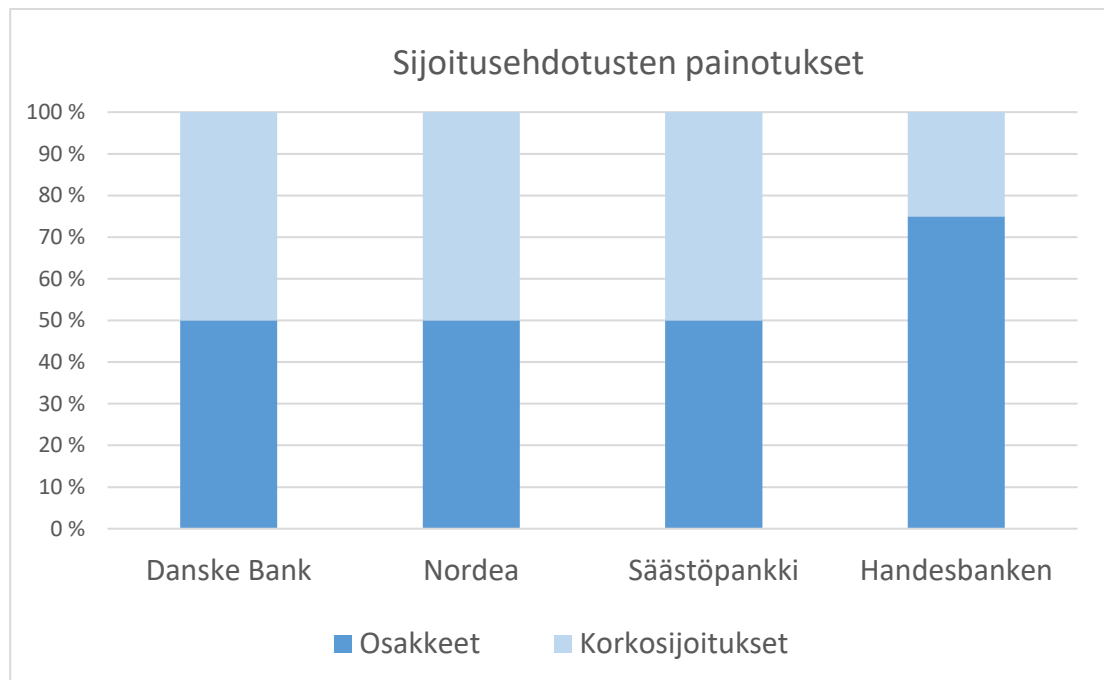
Vaikka taustatiedot selvitettiin kaikissa pankeissa laissa vaaditulla laajuudella, tehtiin se Handelsbankenissa perusteellisimmin. Sijoitusneuvoja lähetti asiakkaalle etukäteen lomakkeen (liite 5) täytettäväksi. Lomake selvitti asiakkaan perustiedot, kartoitti talouden sekä selvitti asiakkaan riskikategorian. Näiden tietojen perusteella sijoitusneuvoja sai asiakkaasta hyvän käsityksen jo etukäteen. Taustatiedot käytiin läpi vielä itse tapaamisessa. Sijoitusneuvontaan loi myös mukavan ilmapiirin se, että asiakkaan taustatietojen selvittämiseksi sijoitusneuvoja halusi tutustua muutenkin. Hän kertoi itsestäänkin jotain.

Nordean sijoitusneuvoja kertoi parhaiten sijoittamisen perusteista ja suosittlemansa rahaston salkunhoitajan toimintatavoista. Hän kertoi, miksi salkku on hajautettu tietyllä tavalla. Danske Bankin sijoitusneuvoja taas antoi suppeimmat tiedot itse ns. sijoittamisen periaatteista eli salkun hajautuksesta ja sijoittamisesta yleisesti.

Itse tapaaminen oli kaikissa pankeissa miellyttävä kokemus. Kaikki sijoitusneuvojat olivat hyvin asiakaslähtöisiä ja tapaamisissa oli rento tunnelma. Kun verrataan saatua sijoitusneuvontaa pankkien kesken, voidaan tulla johtopäätökseen, että kaikista pankeista sai laadullisesti yhtä hyvää sijoitusneuvontaa.

6.2 Sijoitusehdotusten vertailu

Kaikki sijoitusneuvojat suosittelivat sijoittamisen aloittamista sijoittamalla sopiva summa pankin omaan rahastoon kuukausittain. Kukaan ei suositellut suoraan osakkeisiin sijoittamista aloittelijalle. Suurin osa sijoitusneuvojista suositteli kuukausittaista sijoittamista yhdistelmärahastoon, joka sijoittaa noin 50-prosenttisesti korkosijoituksiin ja noin 50-prosenttisesti osakkeisiin (kuvio 3). Näiden rahastojen riski-tuottoprofiili oli tasolla neljä eli keskitasoa. Sijoitusneuvojat myös tulivat tulokseen, että asiakas on keskitason riskinottaja. Poikkeuksen teki Handelsbanken, jonka sijoitusneuvoja suositteli niin ikään kuukausittaista sijoittamista muista poiketen 75–100-prosenttisesti osakkeisiin sijoittavaan rahastoon, jonka riskitaso on 5. Asiakas oli myös sijoitusneuvojan mielestä korkean keskitason riskinottaja.

Kuvio 3. Sijoitusehdotusten painotukset

Alla olevassa taulukossa (taulukko 1) vertaillaan pankkien kesken vuosittaista tuotto-odotusta, rahaston riski-tuotto-profiilia, ensimmäisen sijoitusvuoden kuluja sekä tuoton ja kulujen erotusta.

Taulukko 1. Sijoitusehdotusten tuotto-odotukset ja kulut

Pankki	Danske Bank	Nordea	Säästöpankki	Handelsbanken	%
Vuosittainen tuotto-odotus	3,7	4,3	6,72	5,74	
Rahaston riski-tuotto-profiili	4	4	4	5	
Kulut / 1. vuosi	1,28	1,64	1,78	1,64	
Tuoton ja kulujen erotus / vuosi	2,42	2,66	4,94	4,1	

Tuoton ja kulujen erotuksia vertailemalla voidaan todeta, että Säästöpankista saa suurimman voiton. Säästöpankin sijoitussopimuksessa huono puoli on kuitenkin se, että sijoitusten aikaväliä ei voi muuttaa helposti. Ei esimerkiksi voi jättää jonakin kuukautena sijoittamatta, jos niin haluaa. Sijoitussopimus on sitova ja sitä voi muuttaa vain ottamalla yhteyttä pankkiin. Tämä ei kuitenkaan haittaa sellaista sijoittajaa, joka on päättänyt aloittaa sijoittamisen ja tehdä sitä säännöllisesti, jolloin ei ole tarvetta muuttaa sijoittamisen aikataulua.

Danske Bankin rahastossa hyvää on se, että sijoittamisen voi aloittaa 10 eurosta kuukaudessa. Myös sijoitusten hallinnoiminen ja muuttaminen on helppoa verkkopankin kautta. Jos jostain syystä ei haluakaan joku kuukausi sijoittaa rahastoon, voi sijoituksen jättää tekemättä parilla klikkauksella. Tämä on hyvä ratkaisu aloittavalle sijoittajalle varsinkin, jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat tai ovat epävarmat. Ainut huono puoli on pienempi tuotto.

Nordean ehdottamassa rahastossa on myös melko pieni tuotto kulujen jälkeen. Nordeassa on kuitenkin mielenkiintoista pankin järjestelmät sijoittamiselle. Nordea Investor -verkkopalvelun kautta voi seurata markkinoita ja tehdä sijoituksia. Digitaalinen sijoitusneuvoja Nora auttaa pääsemään alkuun sijoittamisessa. Palvelussa vastaan omaan tilanteeseen liittyviin kysymyksiin. Vastausten perusteella Nora antaa sopivan sijoitusehdotuksen. Nordean tarjoamat palvelut sijoittamiseen tekevät sen hyvin helpoksi.

Handelsbankenin sijoitusneuvoja toi viimeisenä haastateltavana yllätyksen tarjoamalla ensin rahastoa, joka sijoittaa sataprosenttisesti osakkeisiin. Sijoitusneuvoja perusteli ehdotustaan sillä, että pitkällä aikavälillä arvovaihtelu tasaantuu ja osakkeista saa parhaan tuoton. Lopullinen ehdotus Varainhoito 75 -rahastosta saatiin, kun laskettiin hieman sijoitusaikaa. Handelsbankenin rahastolla on toiseksi korkein tuotto sekä ennen että jälkeen kulujen.

Osa sijoitusneuvojista totesi suoraan, ettei aloittelijan kannata lähteä sijoittamaan suoraan osakkeisiin. Tästä voidaan olla samaa mieltä. Osakkeisiin sijoittaminen voi olla tuottamatonta tai tappiollista, jos tietoa ja kokemusta sijoittamisesta ei ole. Suoraan osakkeisiin sijoittaminen vaatisi tietoa siitä, mihin yhtiöihin kannattaa sijoittaa ja mitä tunnuslukuja seurata. Aloittelijalle paras vaihtoehto voi olla rahastosijoittaminen. 50/50 osakkeisiin ja korkosijoituksiin sijoittava rahasto pitää myös kaikissa pankeissa sisällään kohtuullisen riskin, mikä sopii aloittelijalle. Handelsbankenin suosittelema rahasto sijoittaa melko suurella prosentilla osakkeisiin, mutta rahaston sijoitukset ovat hyvin laajasti hajautettu maantieteellisesti ja toimialoittain. Riski-tuottoprofiili on myös tasolla 4 niin kuin muidenkin pankkien ehdottamissa rahastoissa. Kaikkien pankkien sijoitusehdotukset ovat siis aloittelijalle sopivia.

6.3 Yhteenveto

Tutkimuksen tavoite oli saada selville millaista sijoitusneuvontaa pankeista saa ja millaisia sijoitusehdotuksia sijoitusneuvojat antavat. Sijoitusneuvonta ja sijoitusehdotukset olivat kaikissa pankeissa hyvin samankaltaisia keskenään. Tästä voidaan vetää johtopäätös siitä, että sama asiakas saa eri pankeista samanlaista sijoitusneuvontaa eli samanlaisia suosituksia. Tämä vastaa yhteen tutkimuskysymykseen, joka olikin ”Onko sijoitusneuvonta yhteneväistä pankkien kesken?”. Kaikkien pankkien ehdotukset olivat myös aloittelijalle sopivia, kuten aiemmin todettiin.

Sijoitusneuvonnan samankaltaisuus pankkien kesken johtuu oletettavasti siitä, että laki valvoo sijoituspalveluiden tarjoamista. Laissa määrätään tietyt asiat, jotka pitää asiakkaalta selvittää. Näin ollen sijoitusneuvontaa koostuu samoista asioista eri pankeissa, kun asiakkaalta kysytään samanlaisia kysymyksiä. Kaikkien pankkien sijoitusehdotukset tulivat automaattisesti heidän järjestelmästänsä sijoitusprofiilin täyttämisen myötä. Tapaamiset toki olivat muuten hieman erilaisia johtuen pankkien tavoista ja sijoitusneuvojien persoonallisista tyyleistä.

Paras sijoitusehdotus oli Säästöpankilla. Se sisälsi suurimman tuoton myös kulujen jälkeen riskitason ollessa keskiluokkaa. Myös sijoitusneuvonta Säästöpankissa oli laadukasta, kun otetaan huomioon laissa määrätty selonottovelvollisuus sekä tapaamisen ilmapiiri ja sijoitusneuvojan suhtautuminen asiakkaaseen.

7 Pohdinta

Luotettavien tutkimustulosten saamiseksi haastattelutilanteet tehtiin aidoiksi asiakastapaamisiksi. Luotettavat tutkimustulokset ovat tässä tutkimuksessa sellaisia, että sijoitusneuvoja antaa juuri sellaista sijoitusneuvontaa kuin antaisi kenelle tahansa

asiakkaalle. Tämän olisi voinut toteuttaa myös niin, että haastateltaville ei kerrota tapaamisen olevan tiedonkeruuta tutkimukseen. Tultiin kuitenkin siihen tulokseen, että on parempi kertoa sijoitusneuvojille etukäteen tutkimuksen tekemisestä. Tämän ajateltiin olevan eettinen ja hyvän tutkimustavan mukainen valinta. Tutkimuksen vaikutus tuli olla luotettavuuden kannalta mahdollisimman vähäinen. Tämä tarkoittaa sitä, että tapaamisten tiedonkeruullinen luonne ei saisi vaikuttaa annettavaan sijoitusneuvontaan ja sijoitusehdotuksiin. Aidon asiakastapaamisen puitteissa haastattelija (tässä tapauksessa siis myös asiakas) esitti vain asiaan kuuluvia täydentäviä kysymyksiä liittyen sijoitustuotteisiin ja sijoittamiseen. Tapaamisissa sijoitusneuvojat eivät kysyneet mitään tutkimuksesta, joten voidaan olettaa, että he suhtautuivat tilanteeseen normaalina asiakastapaamisena ja sijoitusneuvojat etenivät tapaamisessa oikeiden käytäntöjen mukaisesti. Kaikki sijoitusneuvojat käyttivät pankin järjestelmiä sijoittajan taustojen selvittämiseen ja sijoitusprofiilin luontiin. Järjestelmä myös teki automaattisesti annettujen tietojen perusteella sijoitusehdotuksen. Näin ollen voidaan todeta, että tutkimus oli tältä osin luotettava.

Kuten edellä todettiin, voidaan uskoa, että kaikki sijoitusneuvojat antoivat sellaista sijoitusneuvontaa kuin heidän normaaleihin käytäntöihinsä kuuluu. Poikkeuksen tekee POP Pankki, jossa ei sääntöjen mukaan voitu antaa sijoitusneuvontaa. Tämä tuo mieleen kysymyksen, miksi muut pankit (joissa ei ollut asiakkuutta) pystyivät antamaan sijoitusneuvontaa, mutta POP Pankki ei? Eivätkö kaikki pankit noudata samalla tavalla GDPR-säädöstä, jonka POP Pankki antoi syyksi sijoitusneuvonnan antamisesta kieltäytymiselle? Eräs toinenkin pankki kieltäytyi yhteistyöstä kokonaan. Tähän oli syynä se, että olisi pitänyt olla heidän asiakkaansa saadakseen sijoitusneuvontaa. Tässä on luultavasti taustalla se, ettei haluta kerätä ”turhia” tietoja (GDPR). Nämä pankit toimivat oikein, sillä jos asiakkaalta ei voi kerätä tietoja, ei voida myöskään antaa henkilökohtaisia suosituksia sijoittamiseen.

Yksi tutkimuksen luotettavuuden ulottuvuus on validiteetti. Validiteetti tarkoittaa (laadullisessa) tutkimuksessa sitä, että tutkimus on pätevä ja perusteellisesti tehty

sekä tulokset ja päätelmät ovat oikeita. Validiteetti muodostuu myös muiden samankaltaisten tutkimusten tulosten perusteella. Eli eri tutkijat ovat saaneet samasta aiheesta samankaltaisia tuloksia. Tässä tutkimuksessa validiteetin arvioiminen on hie- man haastavaa. Tutkijan ei ollut täysin objektiivinen (kuten tutkimuksessa kuuluisi olla), sillä tutkija oli myös asiakas ja sijoitusneuvonta perustui hänen taustatiedoilleen. Voidaan todeta, että validiteetti toteutuu ainakin tutkimustulosten osalta. Tarkoituksena oli selvittää, millaista sijoitusneuvontaa pankeista saa. Tämä todella selviää tutkimustuloksista. Kuten aiemmin todettiin, voidaan päätellä tutkimustulosten olevan oikeita sijoitusneuvojen annettua käytäntöjensä mukaista sijoitusneuvontaa. Päätelmien voidaan olettaa myös olevan oikeita. Toki päätelmiin voi laadullisessa tutkimuksessa vaikuttaa tutkijan subjektiivisuus. Tutkimus pyrittiin myös tekemään mahdollisimman perusteellisesti. Näin voidaan todeta, että tutkimus on luotettava.

Tekijän mielestä tutkimus oli onnistunut. Kaikki (yhtä lukuun ottamatta) sijoitusneuvojat antoivat tutkimuksen kannalta laadukasta sijoitusneuvontaa eli aineistonkeruu onnistui hyvin. Tutkimuksen tavoite myös saavutettiin eli saatiin selville millaista sijoitusneuvontaa pankeista saa.

Lähteet

Anderson, N. 2001. Sijoittamisen käsikirja. Helsinki: Edita.

Anderson, N. & Tuhkanen, J. 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. Helsinki: Edita Publishing.

Choudhry, M. 2010. An Introduction to Bond Markets. 4. painos. E-kirja. UK: John Wiley & Sons. Viitattu 2.8.2019. <https://janet.finna.fi>.

Itsesi näköistä sijoittamista. N.d. POP Pankin verkkosivusto. Viitattu 18.4.2019. <https://www.poppankki.fi/henkiloasiakkaat/saastaminen-ja-sijoittaminen/pop-rahastot>.

Kananen, J. 2008. Kvali: kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 93.

Kontkanen, E. 2012. Pankkitoiminnan käsikirja. E-kirja. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Viitattu 18.4.2019. Ellibs-verkkokirjasto.

Lindfors, T. 2014. Kilpailijavertailu: sijoitusneuvonnan yhdenmukaisuus suomalaisissa pankeissa. Opinnäytetyö, AMK. Laurea-ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma, rahoitus ja riskienhallinta. Viitattu 17.4.2019. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201405137702>.

Markets in financial instruments directive II - Level 1. 2015. Viitattu 7.6.2019. <https://www.pwc.lu/en/mifid/docs/pwc-markets-in-financial-instruments-directive--2-mifid-2-level-1.pdf>.

Meriläinen, O. 2011. Pankkien sijoitusneuvonta yksityishenkilöille: sijoitusehdotusten vertailu. Opinnäytetyö, AMK. Metropolia Ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma, talous ja rahoitus. Viitattu 27.5.2019. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201102102237>.

Morningstarilta täydet viisi tähteä usealle rahastollemme. N.d. Säästöpankin verkkosivusto. Viitattu 18.4.2019. <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/saastopankin-rahastot>.

Osakesäästötili käyttöön vuonna 2020. 2018. Tiedote hallituksen esityksestä. Viitattu 8.5.2019. https://vm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/osakesaastotili-kayttoon-vuonna-2020.

Puttonen, V. & Kivisaari, T. 1997. Sijoittaminen ja sijoitusrahastot Suomessa. Helsinki: KY-palvelu.

Puusniekka, A. & Saaranen-Kauppinen, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 17.4.2019. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>.

Sijoittajan vero-opas 2019. 2019. Viitattu 13.6.2019. http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2017/05/vero_opas_2019_172x250_fin_final_web.pdf.

Sijoittaminen onnistuu Nordealla vaivattomasti ja luotettavasti. N.d. Nordean verkkosivusto. Viitattu 18.4.2019. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/>.

Sijoituspalvelulaki 747/2012. Annettu 14.12.2012. Viitattu 17.4.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120747>.

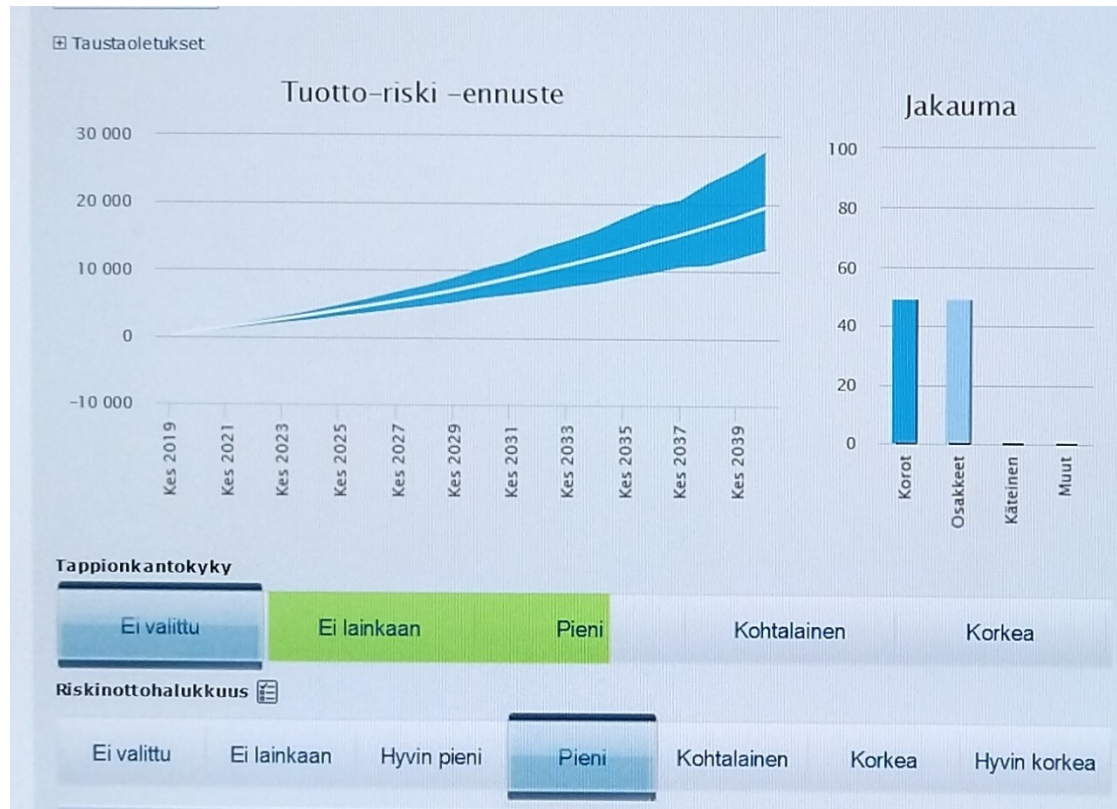
Sijoitustuotteet. N.d. Danske Bankin verkkosivusto. Viitattu 18.4.2019. <https://danskebank.fi/sinulle/tuotteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/sijoittaminen>.

Simola, U. 2015. Riskimittari on hyödyllinen apuri. Taloustaito 21.5.2015. Viitattu 11.6.2019. <https://www.taloustaito.fi/Rahat/Riskimittari-on-hyodyllinen-apuri/>.

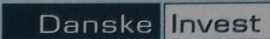
Säästä ja sijoita verkossa. N.d. Handelsbankenin verkkosivusto. Viitattu 18.4.2019. <https://www.handelsbanken.fi/fi/henkiloasiakkaat/mobiili-ja-verkko/verkkopankki/saasta-ja-sijoita-verkossa>.

Liitteet

Liite 1. Danske Bank

Liite 2. Danske Bankin avaintietoosite

Avaintietoosite

Tämä asiakirja antaa sijoittajalle avaintiedot rahastosta. Se ei ole markkinaintiaatioita. Avaintiedot on annettava lakisääteisesti, jotta sijoittaja ymmärtäisi rahaston luonteen ja siihen liittyvät sijoitusriskit. Asiakirjojen tutustumista suositellaan, jotta sijoittaja voisi tehdä sijoituspäätöksensä tietoon perustuen.

Danske Invest Allocation SICAV
Danske Invest Progressive Class WA (LU1668286518)

Rahastoa hallinnoi Danske Invest Management Company (Société Anonyme), joka kuuluu Danske Bank -konserniin.

Tavoitteet ja sijoituspolitiikka

Tavoitteet
Rahaston tavoitteena on kasvattaa sijoitusten arvoa pitkällä aikavälillä, ja sen sijoitusstrategia on tasapainotettu. Rahaston osuudet ovat kasvuosuuksia.

Sijoituspolitiikka
Rahasto sijoittaa maailmanlaajuisesti joukkolainoihin ja osakkeisiin UCITS direktiivin mukaisten avointen indeksirahastojen ja indeksiosuusrahastojen (ETF) kautta.

Vastuullisen sijoittamisen politiikan (RI Policy) mukaista sijoitusten seurantaa ei käytetä tämän rahaston sijoituksissa.

Rahasto sijoittaa toisten rahastojen kautta sekä joukkolainoihin että osakkeisiin. Perustilanteessa joukkolainojen osuus on 50% ja osakkeiden osuus 50%. Todellinen painotus poikkeaa perustilanteen

jakaumasta. Joukkolainasijoitusten painon tulee kuitenkin olla vähintään 25% ja enintään 70%. Osakesijoitusten painon tulee kuitenkin olla vähintään 30% ja enintään 75%.

Rahaston joukkolainasijoitusten modifioitu duraatio, mukaan lukien käteisomistukset, tulee olla vähintään 3 vuotta.

Vähintään 90% rahaston joukkolainasijoituksista tulee olla laskettu liikkeelle euroissa, tai suojattu euroa vastaan.

Suositus: Tämä rahasto ei välttämättä sovi sijoittajalle, joka aikoo lunastaa osuutensa rahastosta 3 vuoden kuluessa.

Vertailuindeksi
Rahastolla ei ole vertailuindeksiä.

Riski-tuottoprofiili

Pienempi riski				Suurempi riski		
Tyypillisesti aiempi tuotto				Tyypillisesti korkeampi tuotto		
1	2	3	4	5	6	7

Rahaston nykyinen riskiluokka on 4. Rahaston riskiluokka kuvaa riskin ja tuoton suhdetta rahastossa sekä rahasto-osuuden arvonkehityksen vaihtelua viimeisen 5 vuoden ajalta tai saatavilla olevalta ajanjaksolta.

Suuri historiallinen arvonvaihtelu tarkoittaa korkeaa riskiä ja pieni arvonvaihtelu matalaa riskiä. Rahaston riski-tuottoprofiili ja riskiluokka

voivat muuttua. Rahaston riskiluokan historiatietojen perusteella ei voida ennustaa riski-tuottoprofiilin ja riskiluokan tulevaa kehitystä.

Rahaston riskiluokka perustuu matemaattiseen laskukaavaan, eikä se huomioi arvonalentumisia, poliittista riskiä tai ennalta arvaamattomia korkotason tai valuuttakurssien muutoksia. Alinkaan riskiluokka (1) ei tarkoita, että sijoitus olisi täysin riskiton.

Rahaston keskeiset riskit ovat osakeriski, korkoriski, luottoriski, markkinariski, valuuttakurssiriski ja sijoitustyyliin liittyvä riski. Rahasto sijoittaa sekä korko- että osakemarkkinoille, joten markkinatilanteen ja korkotason muutokset vaikuttavat rahaston tuottoon.

Lisätietoa riskeistä löydät rahastoositeen kohdasta "Risk Descriptions".

Rahaston palkkiot

Sijoittajan maksamia kuluja käytetään rahaston toimintakustannusten, kuten markkinointi- ja jakelukustannusten, maksamiseen. Nämä kulut vähentävät sijoituksen mahdollista tuottoa. Esitetyt juoksevat kulut perustuvat edellisenä vuonna veloitetuihin kuluihin.

Merkintä- ja lunastuspalkkio	
Merkintäpalkkio	0,00%
Lunastuspalkkio	0,00%
Nämä ovat palkkioiden enimmäismäärät, jotka sijoituksesta voidaan veloittaa kuluina merkinnän ja lunastuksen yhteydessä.	
Rahastosta vuoden aikana veloittavat kulut	
Juoksevat kulut	0,57%
Rahastosta erityisissä tilanteissa veloittavat kulut	
Tuottosidonnainen palkkio	0 % (rahastosta ei peritä tuottosidonnaista palkkiota)

ID:178620/5417, 2018-07-03 14:56:27

Liite 3. Nordean sijoitussuunnitelma

Sijoitussuunnitelma

Tässä tapaamisessa kävimme läpi taloudellisen kokonaistilanteesi, jonka pohjalta teimme sinulle henkilökohtaisen sijoitussuunnitelman. Tällä suunnitelmalla haluamme auttaa sinua pääsemään tavoitteisiisi ja vaurastumaan. Keskustelimme sijoitushorisontistasi, tavoitteistasi sijoittamisen osalta, sekä riskinsietokyvystäsi. Tämän keskustelun perusteella olen arvioinut sinut Tasapainoiseksi sijoittajaksi.

Olemme huomioineet taloudellisen tilanteesi, sijoitustavoitteesi, sijoituskokemuksesi ja tietämyksesi, ja suhtautumisesi riskiin ja tappioihin sekä muut henkilökohtaiset olosuhteesi. Katsomme, että antamamme suositus soveltuu sijoitussuunnitelmaasi. Tämä arvio on tehty niiden tietojen perusteella, joita meillä sinusta on ja jotka olet meille antanut.

Kerroit, että sinulla ei ole aikaisempaa kokemusta kaupankäynnistä rahastoinstrumenteilla. Tämän vuoksi kerroin sinulle tarkemmin rahastosijoittamisen peruseriaatteita, osuuksien arvonmuodostusta, sekä verokohtelua nykyisellä verolainsäädännöllä.

Kävimme sijoitusneuvontatyökalusta ja avaintietoasiakirjoista läpi sijoitussuunnitelmaan sisältyvien tuotteiden ominaisuudet, riskit ja kulut. Käsitelimme myös mahdolliset veroseuraamukset ja tuoteselosteet ja -ehdot. Sait tarvittavat tuotemateriaalit tämän suunnitelman yhteydessä.

Tämän tapaamisen perusteella ei toteuteta sinulle suositeltuja toimenpiteitä. Tutustut tähän suositukseen rauhassa itse ja toteutat haluamasi toimenpiteet itsenäisesti.

Ystävällisin terveisin,

Sijoitussuunnitelman yhteenveto

Sijoitussuunnitelmaan sisällytettiin varoja 0 e. Tässä suunnitelmassa tarkastelun kohteena oli: Pitkä aikaväli.

Pitkä aikaväli

Sijoitusprofiilisi on "Tasapainoinen". Valittu profiili perustuu vastauksiin, jotka olet antanut koskien sijoitusaikaa, riskinottohalukkuuttasi ja suhtautumistasi sijoittamiseen.

Riskinsietokykyysi on keskimääräinen. Olet asettanut sijoituksillesi melko korkean tuotto-odotuksen ja haluat pääoman kehittyvän suhteellisen vakaasti ilman, että salkun arvo heilahtelee voimakkaasti. Riskiprofiili on arvioitu tappionsietokykyysi pohjalta ja sovitettu siihen.

Valitsemasi sijoitusajan kuluessa myöhemmin kuin 10 vuoden päästä varojesi 0 odotetaan, vuosittaiseen tuotto-odotukseen perustuen, kehittyvän arvoon 0. Odotettu tuotto ei kuitenkaan ole lupaus siitä, että sijoitus kasvaa tuotto-odotuksen mukaisesti. Tuotto-odotuksessa ei myöskään oteta huomioon kuluja ja palkkiota.

Olet ilmoittanut sijoituksiasi koskien, että: Haluan Nordean huolehtivan sijoituksista puolestani

Omaisuslajijakauma

Alla näet salkkusi nykyisen omaisuuslajijakauman verrattuna suosittelemaamme jakaumaan. Näet miten säästösi jakautuvat eri omaisuuslajeittain.

Suosittelujen muutosten kulut

Muutosten aiheuttamat kulut ovat yhteensä 3 euroa. Tämä sisältää sekä neuvontaan että tuotteiden ostamiseen liittyvät kulut sekä oletettaman siitä, että suositelluista tuotteista luovutaan 12 kk päästä. Löydät tarkemmat tiedot "Yhteenveto arvioiduista kuluista" otsikon alla.

Sijoitusprofiilisi

Alla näet sijoitusprofiilisi. Arviomme sijoitusprofiilistasi perustuu vastauksiin, jotka olet antanut koskien sijoitusaikaa, riskinottohalukkuuttasi ja suhtautumistasi sijoittamiseen.

Sijoitusprofiili – Pitkä aikaväli

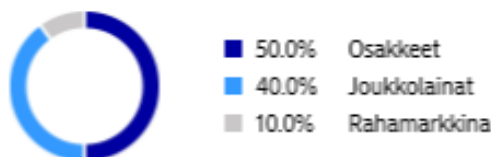
Olemme arvioineet sijoitusprofiiliasi sijoitustavoitteitasi ja taloudellista tilannettasi koskeviin kysymyksiin antamiasi vastausten perusteella.

Arviomme sijoitusprofiilista

Tasapainoinen

Valitsemasi sijoitusprofiili

Tasapainoinen

Riskinsietokykyysi on keskimääräinen. Olet asettanut sijoituksillesi melko korkean tuotto-odotuksen ja haluat pääoman kehittyvän suhteellisen vakaasti ilman, että salkun arvo heilahtelee voimakkaasti. Riskiprofiili on arvioitu tappionsietokykyysi pohjalta ja sovitettu siihen.

Sijoitusprofiilisi mukaisesti: Sijoittamasi 500 euron arvon odotetaan olevan välillä 540 – 2 100 euroa valitsemallasi sijoitusajalla 20 vuotta. Profiilin sijoitusjakauma on Osakkeet 50.0%, Joukkolainat 40.0% ja Rahamarkkina 10.0%. Laskelmat perustuvat pankin tämänhetkisiin riskiä ja tuottoa koskeviin pitkän aikavälin odotuksiin 90 prosentin todennäköisyydellä. Nordean pitkän aikavälin odotukset voivat vaihdella vuosittain, joten ne vastaavat tämänhetkisiä markkinakehitystä koskevia odotuksia. Siksi luvut eivät ole lupaus 10 tulevan vuoden aikana saatavista tuotoista. Inflaatiota, kuluja ja veroja ei ole otettu huomioon.

Riski ja tuotto

Kuvan keskimäinen viiva kuvaa suosituksen odotettua kumulatiivista tuottoa perustuen Nordean tuotto-odotuksiin. Ylä- ja alaviiva kuvaavat odotettujen kumulatiivisten tuottojen ääriarvoja. Todennäköisyys, että kumulatiivinen tuotto ylittää yläviivalla ilmoitetun tuoton on 5 % ja toisaalta todennäköisyys, että kumulatiivinen tuotto alittaa alaviivalla ilmoitetun tuoton on 5 %. Lyhyellä aikavälillä tuotto voi poiketa pitkän aikavälin tuotto-odotuksista, erityisesti nykyisessä alhaisen korkotason ympäristössä. Odotettu tuotto perustuu eri omaisuuslajien odotuksiin, eivätkä laskelmat ota huomioon inflaatiota, kuluja tai käytettyjen tuotteiden ali-/ylituottoa.

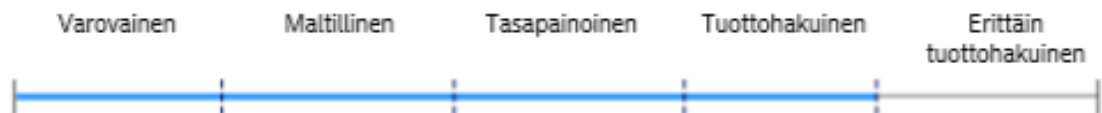
Tappionsietokyky

Tappionsietokyky on määritelty taloudellisen tilanteesi sekä taustatietojesi perusteella. Olemme lisäksi ottaneet huomioon sijoituksillesi määrittelemäsi tarkoituksen.

Voimme suositella sinulle vain sellaisia sijoitustuotteita, jotka vastaavat sijoitusprofiiliasi ja tappionsietokykyäsi. Tämän vuoksi on tärkeää, että sijoitussuosituksemme huomioi taloudellisen ja henkilökohtaisen tilanteesi.

Alla näet laskennallisen tappionsietokykyäsi.

— Tappionsietokyky on Tuottohakuinen

Sijoitusprofiilin kysymykset ja vastaukset

Antamasi vastaukset sijoitusprofiilikysymyksille eri sijoitustavoitteille

Kysymykset ja vastaukset - Pitkä aikaväli

Milloin arvioit tarvitsevasi sijoittamasi varat?

- 3-6 vuoden päästä
- 6-10 vuoden päästä
- **myöhemmin kuin 10 vuoden päästä**
- myöhemmin kuin 30 vuoden päästä

Mikä seuraavista sijoituksen ajallista pituutta koskevista vaihtoehtoista vastaa parhaiten sijoitussuunnitelmaasi?

- Sijoituksellani on tietty aikaraja, jonka jälkeen tarvitsen sijoittamani varat
- Sijoituksellani on tietty aikaraja, mutta voin todennäköisesti lykätä varojen käyttöönottoa muutamalla vuodella
- **Sijoituksellani ei ole erityistä aikarajaa**
- Sijoituksellani on tietty aikaraja, mutta voin joutua käyttämään merkittävän osan varoista ennen aikarajan täyttymistä

Mikä on sijoitustesi tavoite?

- Haluan säilyttää pääomani
- **Haluan kartuttaa varallisuuttani**
- Haluan varoilleni korkean tuoton

Kuvittele, että olet sijoittamassa 500 EUR, tarvitset näitä varoja 20 vuoden päästä ja sijoitustesi alin ja ylin mahdollinen arvo tuolloin on jokin seuraavista vaihtoehtoista. Mikä vaihtoehtoista olisi mielestäsi paras lopputulos sijoituksellesi?

- 580 EUR - 1 000 EUR
- 580 EUR - 1 400 EUR
- **540 EUR - 2 100 EUR**
- 470 EUR - 3 100 EUR
- 430 EUR - 4 000 EUR

Minkälaista vuotuista tuottoa odotat sijoituksellesi?

- Hieman käyttötilin korkoa parempaa tuottoa (0-3%)
- **Selvästi käyttötilin korkoa parempaa tuottoa (3-5%)**
- Merkittävästi käyttötilin korkoa parempaa tuottoa (yli 5%)

Mikä seuraavista vaihtoehtoista vastaa parhaiten suhtautumistasi sijoitusten riskiin?

- Haluan rajoittaa sijoitusteni tappioriskiä ja hyväksyn sen vuoksi matalamman tuoton
- **Hyväksyn jonkin verran riskejä sijoituksissani saadakseni kohtuullisen tuoton**
- Hyväksyn suuren riskin sijoituksissani saadakseni korkean tuoton

Jos sijoitusteni arvo laskisi merkittävästi...

- **Keskustelisin pankin edustajan kanssa tilanteesta**
- Harkitsisin sijoittavani lisää tai muuttavani sijoitusteni painotuksia
- Myisin osan tai kaiken sijoituksistani
- En tekisi mitään

Onko sinulla jokin seuraavista tarpeista, johon sijoitusvakuutus olisi sopiva ratkaisu?

- Perintösuunnittelu – Voit ohjata varoja haluamallesi edunsaajalle sekä muuttaa aktiivisesti sijoituskohteita tai säästää säännöllisesti
- Perintösuunnittelu / Perintöturva – voit ohjata varoja haluamallesi edunsaajalle ja turvata tekemäsi sijoituksen pääoman kuolemantapauksessa
- Varallisuuden kasvattaminen omiin tarpeisiin – voit muuttaa aktiivisesti sijoituskohteita tai säästää säännöllisesti haluamasi suunnitelman mukaisesti
- **Ei, minulla ei ole tarvetta**

Ovatko ympäristöasiat sekä yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät kysymykset erityisen tärkeitä sinulle kun teet sijoituspäätöksen?

- Kyllä, tämä on minulle tärkeää. Haluan ratkaisuja, jotka ottavat nämä asiat erityisesti huomioon.
- **Ei, nämä eivät ole tärkeimpiä kriteereitani**

Osallistumisen taso

- **Haluan Nordean huolehtivan sijoituksista puolestani**
- Haluan itse osallistua sijoituspäätösten tekemiseen

Liite 4. Handelsbankenin sijoittajan tarvekartoitus

Profiilisi

1

SINUN TIETOSI

Päävälmäärä	Asuminen ja kiinteistöt
Etunimi	☐ Osake ☐ Osaomistus ☐ Asumisoikeus ☐ Vuokra
Sukunimi	☐ Omakoti-/pari-/rivitalo ☐ Loma-asunto ☐ Maatalous
Henkilötunnus	Omistus <input type="text"/> % Markkina-arvo <input type="text"/>
Siviilisääty	Omistus <input type="text"/> % Markkina-arvo <input type="text"/>
Taloudessa asuvien lasten lukumäärä	Omistus <input type="text"/> % Markkina-arvo <input type="text"/>
Muuta	Kuinka usein olet käsitellyt seuraavia tuotteita viimeisen kahden vuoden aikana? Valitse kauppojen lukumäärä:
	Rahastot ☐ Ei ☐ 1-3 ☐ Enemmän
	Korkotuotteet ☐ Ei ☐ 1-3 ☐ Enemmän
	Pääomasuojatut sijoitukset ☐ Ei ☐ 1-3 ☐ Enemmän
	Osakkeet ☐ Ei ☐ 1-3 ☐ Enemmän
	Muut <input type="text"/>

Kuinka usein seuraat sijoitustesi kehitystä? Kerran vuodessa/harvemmin 3 kk välein Kuukausittain Viikottain/useammin

Onko sinulla ammatin tai koulutuksen myötä tietoa ja/tai kokemusta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä? Kyllä Ei Jos kyllä:

Henkivakuutus ja eläketiedot Lainaturva Henkivakuutus Vapaaehtoinen eläkesäästö En tiedä

Muuta huomioitavaa (testamentti, avioehto tai muuta perhejuridista tietoa)

2

TALouden KARTOITUS

Tulot netto	Kulut	Kuukausisäästöt
Palkka	Vuokra/vastike	Handelsbankenissa
Eläke	Asuntolainan lyhennys	Muualla
Yksityisyrittäjä	Muut velat	Muualla
Muu	Muut kulut	Muualla
Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä

TALouden KARTOITUS JATKUU

Varat Handelsbankenissa

Tilivarat

Rahastot

Säilytys

Varainhoito

Muuta

Velat Handelsbankenissa

Asuntolainat

Opintolainat

Kulutusluotot

Muut lainat

Korttiluotot

Lisätietoja

Varat muualla kuin Handelsbankenissa

Kohde

Eur

Kohde

Eur

Velat muualla kuin Handelsbankenissa

Kohde

Eur

Kohde

Eur

RISKIKATEGORIA (SINUN NÄKEMYKSESI RISKISTÄ)

3

1. Kun sijoitat varojasi, ajatteletko enemmän mahdollisia voittoja vai mahdollisia tappioita?

- Vain mahdollisia voittoja
 Vähän mahdollisia voittoja
 Vähän mahdollisia tappioita
 Vain mahdollisia tappioita

2. "Suurempi tuottomahdollisuus on minulle tärkeämpää kuin matala riski" Kuinka hyvin tämä väittämä kuvastaa sinua?

- 1 Täysin eri mieltä
 2 Osittain eri mieltä
 3 Neutraali
 4 Osittain samaa mieltä
 5 Täysin samaa mieltä

3. Sijoitat suuren osan pitkäaikaisista likvideistä varoistasi. Minkä seuraavista sijoitusvaihtoehtoista valitset?

- Tuotto-odotus 8 % vuodessa. Sijoituksesi markkina-arvo voi esim. laskea 40 % 1. vuoden aikana.
 Tuotto-odotus 6 % vuodessa. Sijoituksesi markkina-arvo voi esim. laskea 30 % 1. vuoden aikana.
 Tuotto-odotus 4 % vuodessa. Sijoituksesi markkina-arvo voi esim. laskea 20 % 1. vuoden aikana.
 Tuotto-odotus 2 % vuodessa. Sijoituksesi markkina-arvo voi esim. laskea 10 % 1. vuoden aikana.

4. Kun olet tehnyt tärkeän taloudellisen päätöksen, miltä sinusta tuntuu päätöksen jälkeen?

- Hyvin optimistiseltä
 Vähän optimistiseltä
 Vähän pessimistiseltä
 Hyvin pessimistiseltä

5. Kun jälkikäteen arvioit pitkäaikaista sijoittamistasi, mikä on tärkeintä?

- Että sijoitusten arvo ei ole laskenut
 Että sijoitukset ovat tuottaneet inflaation verran
 Että sijoitukset ovat tuottaneet inflaatiota paremmin
 Että sijoitukset ovat seuranneet osakemarkkinoiden tuottoa
 Että sijoitukset ovat ylittäneet osakemarkkinoiden keskimääräisen tuoton

6. Kuinka paljon pitkäaikaisen sijoituksen arvo voisi laskea, että huolestuisi?

- Jokainen lasku saisi minut huolestuneeksi
 10 %
 25 %
 50 %
 Enemmän kuin 50 %

7. Olet sijoittanut suurimman osan säästöistäsi hyvin hajautettuun osakerahastoon. Vähän ajan kuluttua sijoituksen arvo putoaa 30 %. Mitä teet?

- Ostan lisää
 En tee mitään
 Myyn

Liite 5. Handelsbankenin sijoitusehdotus

